

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Demisia dlui Prof. I. C. Cătuneanu din partidul liberal

Di I. C. Cătuneanu prof. universitar, membru în Comitetul Central executiv al L. A. N. C. și președintele Regiunii Cluj a L. A. N. C. la 1 Octombrie 1925 a pus la dispoziția Secretariatului general al L. A. N. C. o scrisoare deschisă adresată dlui I. I. C. Brătianu, cu destinația de a fi dată publicității, când L. A. N. C. va crede de cuviință. Secretariatul general al L. A. N. C. ne trimite spre publicare această scrisoare, cu următorul text:

Cluj, la 1 Octombrie 1925

Dsale Dlui

PREȘEDINTE AL PARTIDULUI NAȚIONAL LIBERAL

Domnule Președinte,

Fiind nemulțumit de atitudinea partidului față de pericolul adus țării de jidani și jidoviți, vă rog să mă considerați demisionat din partidul liberal.

Cu distinsă stimă

I. C. CĂTUNEANU

Cu prilejul alegerilor comunale

Alegerile comunale din luna Februarie, prin purtarea partidelor politice și rezultatul obținut, îndreptățesc tot mai mult îngrijorarea ce cuprinde pe toți bunii Români de viitorul acestei țări. De când a luat ființă, Liga Apărării Naționale Creștine a rostit înaintea marelui public românesc adevărul, că nu mai avem nimic de așteptat dela partidele politice cu actuala lor structură morală. Constatarea noastră, stabilită prin observație nepărtinitoare având perspectiva distanței, se întărește încă odată prin experiența alegerilor comunale. Răul pe care l-am denunțat și biciuit zilnic a eșit la iveală în plina-i goliciune. Are aceiași obârșie ori cum s'ar manifesta; are ca isvor politicianismul odios, în care s'a înecat și demnitatea națională și conducerea românească în principalele orașe ale țării.

După șapte ani dela Unire ne-a fost dat să asistăm la un fapt revoltător, ce luminează nu numai adâncul plin de păcate din care a putut porni, dar ne deschide și perspective întunecate de viitor. Guvernul partidului liberal în preziua alegerilor,

spre a câștiga masa electorală maghiară, a proclamat limba ungurească ca limbă oficială la primăria comunei Cluj și altor mari orașe din Ardeal, pentru usul minorității maghiare. Primarul orașului nostru, cel dintâi centru de cultură românească de dincoace de munți, cu o universitate având peste 2000 de studenți români cu o populație românească ce se înmulțește mereu prin pulsația crescândă a puterii românești în Cluj sub toate raporturile, primind ordin dela „luminatul“ (!) guvern a afișa în localul primăriei următoarea dispoziție:

Primăria orașului Cluj.

Nr. 2534/926 cons.

Circulară

Tuturor serviciilor Primăriei orașului Cluj

Incepând cu ziua de astăzi cetățenii orașului Cluj, cari nu cunosc limba română pot face cererile lor verbale sau scrise și în limba maghiară și acestea se vor primi și înregistra.

Această dispoziție a noastră se va

comunica dlor șefi de serviciu și tuturor funcționarilor orașului Cluj spre știință și conformare.

Cluj, la 15 Februarie 1926.

Primar:

Dr. Utalea

Un document mai strasnic de ineptie politică nu se putea produce! Ce zice Ministrul Lepădatu, care pretinde că reprezintă în sânul guvernului Ardealul românesc?

După străduințe de 7 ani făcute de toți bunii Români spre a romaniza Clujul, se găsește un partid care, cu titulatura-i dublă cuprinzând și adjectivul național, — își zice doar partidul „național-liberal“, — prin o trăsătură de condeiu spulberă toate eforturile noastre și introduce limba maghiară într-o ramură de administrație ca limbă de stat.

Așa simțiți, dvoastră dlor guvernanți liberali, demnitatea națională și mândria legitimă a Românilor de dincoace de Carpați, scăpați ieri de sub domnia ungurească, pe care astăzi o pregătiți la o nouă intronare prin faimoasa dispoziție dictată dela București primarului Utalea? Așa înțelegeți dvoastră caracterul de stat național unitar, cu care vă lăudați că ați împodobit fruntea României întregite prin Constituția dela 1923?

Dând minorității maghiare dreptul la limba maternă ca limbă oficială în sânul statului român, ați călcat în picioare articolul 1 al Constituției, pe care cei dintâi aveți datoria să o respectați, nu numai spre a apăra un interes vital al neamului, dar și pentru a da un exemplu de educație civică în această tristă vreme, când legile se fac nu spre a fi păzite ci spre a fi violate de puternicii zilei.

Un sentiment de adâncă revoltă și scârbă s'a deslănțuit în sufletele alese față de fapta nesocotită și nepatriotică, menită să ridice pretențiile minorităților tot mai mult până vor altera în mod primejdios caracterul național unitar al statului român. Iată perspectiva întunecată ce au știut politicienii liberali să deschidă poporului nostru de dincoace de Carpați în preajma alegerilor comunale! Și de ce această perturbare cu toată umilința noastră și întreg cortegiul de urâte și grele consecințe politice? De ce sacrificarea intereselor românești și jignirea mândriei naționale? Pentru un motiv meschin și vinovat exprimat în trei cuvinte: *de dragul puterii!*

Dacă nemernica faptă ar fi fost judecată cum trebuie de *opoziția unită*, întreaga suflare românească, după clipa de amărăciune și indignare legitimă, ar privi cu disprețul cuvenit asupra autorilor ei morali. Dar situația nu se prezintă așa. Mulțimea cu suflet curat și mândru, ce simte românește, nu numai că nu a aflat în opoziția unită un ajutor spre a respinge cu energie atentatul liberal la dezvoltarea românească a orașelor din provinciile alipite; dar constată, că această opoziție unită, compusă din partidul național, averscan, iorghist, frânturi marghilomaniste și tachiste, țărăniști, socialiști, comuniști și Jidani, a mers și mai departe pe calea primejdurii intereselor noastre naționale în orașele de căpetenie ale țării. Partidul național, având mai multă greutate în acest *mixtum-compositum*, cu pretenții de a governa îndelungat și unitar, este firesc să nu se impresioneze — necum să protesteze contra introducerii limbii maghiare ca limbă oficială la primării, — când știut este, că prin pactul dela Alba-Iulia a promis cu mult mai mult, a făgăduit adevărate autonomii naționale minorităților, și când știut este, că acest partid privește încă pactul dela 1 Dec. 1918 ca un program de jurământ. Încât partidul, ce își zice „național” și are pretenția de a

reprezenta sufletul Ardealului românesc, nu poate decât să mulțumească partidului liberal, că a făcut un început de executare a programului politic dela Alba-Iulia, în care se oglindește concepția dlor Maniu și Vaida despre caracterul de *Stat național unitar*, ce trebuie să aibă România întregită!

Dar opoziția unită înafară de vina tăcerii în chestia limbii maghiare, a mai comis un păcat de neiertat. În patima ei oarbă de ură contra adversarului și de poftă neînfrântă a puterii, și-a pierdut simțul politic și uzul elementar al rațiunii în așa fel, încât s'a unit cu toate elementele revoluționare și comuniste, cu toată pleava internațională din marele oraș, susținută de finanță jidovească, pentru ca prin ajutorul lor să ajungă la guvern.

S'a stins din mintea frunțașilor coalițați și „Ideea națională” propovăduită cu o retorică încântătoare de dl Octavian Goga, și pretinsul puritanism în viața publică arborat de dl Maniu, și țărănismul autohton trâmbițat de dl Pan Halipa, s'a evaporat tot chiagul de idealism neprihănit, bun numai spre a alimenta discursuri fătarnice la întruniri publice; iar în fundul sufletelor puștite n'a rămas decât drojdia patimilor mărunte și meschină gata de orice compromis primejdios.

Altfel nu se poate înțelege, cum întreaga opoziție unită și-a dat mâna cu Jidanii, cari pândesc orice prilej de a da lovituri mortale poporului și Statului român. Oare dvoastră domnilor opozanți coalițați nu vedeți pericolul jidovesc? Nu puteți constata robia economică, în care ne cufundăm zilnic tot mai adânc spre folosul Jidanilor? Nu desprindeți din mersul societății noastre actuale adevărul incontestabil, că la suprafață se ridică tot mai mult forța elementului iudaic?

Nu vedeți că, după ce au pus mâna pe isvoarele bogățiilor noastre și pe folosul muncii noastre, acum isbutesc să ne impună felul lor de a simți și gândi prin „anumita presă” printr'o literatură avant-gardă a disoluției sociale și politice, prin teatru, cinematografe, prin modă, prin tendințele streine din artă? Nu simțiți, domnii mei, străduința neîntreruptă, zilnică, perfidă și înșelătoare de a schimba felul nostru de a judeca, de a-l falsifica prin așa zisa „democrație”, de a înlocui facultatea noastră de pricepere a stărilor autohtone cu criteriul de apreciere ce vin de pe meleaguri streine cu stam-

pilă iudaică? Care este tendința acestei munci uriașe, de schimbare a mentalității sănătoase a unui popor? Care poate fi ținta? decât creierea unui curent nou, care ajungând la suprafață să susțină cu succes orice schimbare radicală în materie socială și politică.

Așa se prepară opinia publică spre a o face să aplaude la violente răsturnări de regim politic, și dvoastră dlor politicienii din opoziția unită înlesniți în mod inconștient izbânda încercării criminale, pusă la cale de Jidani. Ei pregătesc destrămarea forțelor noastre naționale. În loc să deschideți ochii și să le descoperiți jocul, v'ați unit cu ei și ați dat primăriile din București, Iași, Kișineu, Bălți, Cluj, Galați, Oradea-Mare, Temișoara, Arad și Cernăuți ori complet pe mâna lor ori ați introdus neamul lui Iuda în mod îngrijitor în administrația comunală a celor mai mari orașe, cari sub conducerea sau influența streină fatal se vor înstreina tot mai mult.

Calea de diminuare a forței și prestigiului elementului românesc s'a deschis prin turpitudinea partidelor politice: liberalii dau Ungurilor drept de limbă oficială în Statul român limba maghiară; opoziția unită se înjugă la carul politiceii de iudaizare a țării și dă administrația comunală în principalele orașe pe mâna Jidanilor ori a jidoviților.

Și acești domni cred că fac înaltă politică minoritară!

Ei nu înțeleg că expresia „minoritate” nu conține o noțiune de drept public românesc. Minoritatea maghiară sau ori care alta creștină nu este decât suma cetățenilor români de altă limbă, care sumă nu are nici un drept mai mult de cât indivizii ce o compun. În schimb, acești indivizi fiind cetățeni ai României, au exact față de Statul român aceleași drepturi și datorii ca și concetățenii lor de origină și limbă românească. Au atât și nimic mai mult. De aceia un așa numit pact cu minoritățile nu are nici un sens din punctul de vedere juridic, dar este păgubitor din punctul de vedere politic. Pornind dela această concepție luminoasă și singură în concordanță cu interesele permanente ale poporului român, Liga Apărării Naționale Creștine și a tras în programul său următoarea linie de conduită:

„Combaterea tendințelor de a acorda autonomii administrative, judecătorești și naționale minorităților. Combaterea ori cărui pact între par-

tidele politice românești și minoritățile private drept corp național aparte“.

Dacă partidele noastre politice ar fi avut concepția mai sus indicată despre noțiunea *minoritate*, după cum a avut-o legiuitorul din 1923 care nu întrebuințează în textul Constituției cuvântul „minoritate”; dacă partidul liberal ar fi respectat și articolul 1 al Constituției din 1923, care sună: „*Regatul României este un Stat național unitar și indivizibil*”; dacă ar fi respectat și articolul 126 din aceeași Constituție care sună: „*Limba românească este limba oficială a Statului român*”; dacă opoziția unită ar fi înțeles în toată adâncimea pericolul Jidovesc; și dacă toate partidele pretinse de guvernă-

mânt ar dovedi o mai mare iubire de țară decât de putere; de sigur că poporul român ar fi fost cruțat de umilnița și rușinea ce a suferit în a doua jumătate a lunii Februarie 1926.

S'a făcut încă odată dovada că, cu partide politice în structura lor morală actuală, nu mai merge.

Istoria națională ne învață că neamul nostru în toate momentele decisive și situațiile de răspântie a avut puterea morală și intuiția politică să-și creeze organul potitic necesar spre a-l scoate din greutăți. Semnele vremii arată că acest organ a luat naștere în Liga Apărării Naționale Creștine.

I. C. Cătuneanu

Jidanul Rătăcitor

Legenda Jidanului Rătăcitor este o veche legendă de origină creștină, adusă în legătură strânsă cu Patima lui Cristos. A trebuit să treacă mai mult de o mie de ani după moartea Nemuritorului pentruca înfricoșatele chinuri, ale Calvarului să fie completețate prin cucernice creațiuni ale fanteziei creștine.

Prin anul 1228 găsim întâia urmă a legendei noastre la Roger *Wendover*, pe urmă la Filip *Mousket* iar prin intermediarul ultramontanilor trece legenda la Ferrara și în alte regiuni ale Europei creștine. În acest fel se popularizează tot mai mult sub denumiri ca „*Le Juif errant*”, „*L'Ebreo Errante*”, „*Der ewige Jude*”, ș. a., iar eroul legendar are diferite nume, așa la *Wendover* se numește *Cathophilus*, după botez Iosif, la italianul *Benotti* († 1300) se zice *Buttadeus* (*buttare* = a lovi + *deus*), în Spania *Juan Espera en Dios*, în Germania *Ahasver*, în Olanda *Isaac Laquedem*. Incepând de pe la anul 1787 o serie de mânuitori ai condeiului creiază din frumoasa povestire subiect de adâncă frumusețe poetică. Intre aceștia menționăm pe *Schubert*, *Klingemann*, *Vogl*, *Smets*, *Ruelkers*, *Anderson*, *C. Sylva*, *Ruinet*, *Gremer*, *Beranger*, *Wordsworth* ș. a.

Inceputurile mistice ale istorioarei alegorice se ascund probabil în textul evanghelic, unde Isus la întrebarea lui Petru „*Doamne, dară cu acesta (cu apostolul Ioan „pe care-l iubia Isus”) ce va fi?*” — răspunde sumar și profetic cu aluzie la a doua venire a sa pentru a judeca lumea: „*de voi vrea să rămână acesta până voi veni, ce-ți pasă ție?*” Din această replică neașteptată conchide autorul

inspirat: „*Deci a ieșit cuvântul acesta între frați, că ucenicul acela nu va muri*” (Ioan 21. 21—23).

Miezul puternicului simbol cuprins în legendă este, că da, Cristos cu puterea sa supraomenească, prin cuvântul atotputerniciei sale dumnezeiești poate când vrea, să dea viață fără hotărnicire de zile, de ani, ori de veacuri aceleuia, pe care vrea să-l înalțe ori să-l înfrângă.

Iată istorioara de înalt alegorism. Sub povara Crucii încovoiat înaintea Regele Cristos spre locul de pierzare, când deodată slăbit de chinurile îndurate, de bătăi, de urlete sălbatice, de îmbrâncituri neomenoase, cade. O furtună de ironii stridente și zbierate de ură pornite dela banda Jidanilor conspiratori, se descarcă hădoasă peste blândul Condamnat. Intre Jidani este unul mai negru la suflet, care întrece pe toți în amenințările spasmodice și în urletele de șacal. Acesta, în momentul când Isus, ridicat de soldații romani își reia povara și își continuă calea Calvarului, lovește crudel pe umerii divinului Mântuitor, îl îmbrâncește și îi strigă cât îl ia gura: „*Nu sta, pășește!*” Isus își întoarce privirea spre Jidan, îl privește fulgerător drept în ochi și-i zice în ton poruncitor: „*Și tu-vei pași până ce eu voi veni!*”

Din această clipită prin forța poruncii divine Jidanul își lăpădă copilașul pe care îl ținea în brațe și pleacă în lumea mare desculț, flămând, lipsit de parale, cu ochii stânși și privind mereu în pământ. Singur cu creștini stă 'n vorbă. Mulți l-au văzut și l-au descris. Așa la anul 1542 îl întâlnește la Hamburg episcopul Paul din Schleswig. Ahasver

sau Buttadeus este un Jidan de statură mijlocie, cu pielea întunecată, jigărit cu ochii cufundați și barba rară scâlciată, vorbește în toate limbile, se întreține numai cu creștini și pe nimenea nu îndrăznește să-l privească în ochi, parcurge mări și țări, iar în Ierusalim nu s'a reîntors decât o singură dată, pentru a-l vedea dărâmat. Așa e soarta Jidanului, care prea s'a obrâncit cu cel mai bun Fiu al Omului, condamnare la pribegie necurmată până la sfârșitul veacurilor, când va veni Cristos a doua oară. Jidanul stigmatizat de Răscumpărătorul lumii, pășește mereu spre necunoscut, nu obosește nici odată și nu vrea să mai moară.

Se spune, că aceeaș soartă a pribegiei ar avea-o *Samhiri* sculptorul vițelului de aur din pustie și *Marcus* sau *Malchus* care a palmuit pe Isus.

De legenda Jidanului Rătăcitor se ocupă mai nou și celebrul Giovanni *Papini*. Acest matador al ateismului subversiv după o activitate febrilă de răsturnare a tot ce este creștinesc cu o furie vrednică de un iacobin revoluționar, se resemnează într'un moment dat și întreaga sa energie combatantă o îndreptează spre documentarea caracterului divin al doctrinei creștine aduse pentru omenire de Dumnezeu — Omul Isus Cristos „*Rex Florentini populi*”, al cărui supus și soldat se mărturisește *Papini*. Astfel vede lumina zilei cartea de renume mondial „*Storia di Cristo*”, în în care la pag. 457 sg. se face un comentariu al legendei „*L'Ebreo errante*” (Edit. IV) de următorul cuprins:

„*Legenda nu este confirmată de nici un text al primei ere creștine. Inșă ea este de o adevărată mult mai înfricoșată, decât adevărul istoric.*”

Că în ziua aceea nenumărați Jidani și-au bătut joc de patima și chinurile lui Isus este absolut sigur, și la fel e cert, că cineva încă mereu pribegeste prin toate țările, așteptând sosirea Aceluia, pe care l-a tăiat din corpul său ca pe un membru putred. Acest Cineva este poporul jidovesc, care la câțiva ani după crucificarea celui lăpădat a trebuit să se împrăștie, ca o turmă împrăștiată de incendiu, pe întreg pământul cunoscut, și este și astăzi fugar și vagabond, pretutindenea străin și suspect, fără o locuință stabilă, fără o țară pe care să o poată numi a sa, despoiat de vechea patrie, care pe părinții săi i-a costat alăta sânge. Acestui Cineva, care a răpit viața Celui Etern, Ucisul i-a conces' o imortalitate materială, carnală, vizibilă, în persoana fiilor,

asupra cărora trebuie să cadă, prin expresă voință a părinților, sângele lui Cristos. Pentru că acest spectator viu al Pătimirii, care oriunde strătește poartă cu sine scoarțele Proorocilor nebăgați în seamă și ale Legii trădate, trebuie să rămână ca dovadă a profețiilor ce au precedat întâia venire și trebuie să aștepte a doua venire, până ce nu se întoarce la Fiul născut din fecioara de sângele său.

Jidanul Rătăcitor așadară nu este, precum mulți cred, imaginea întregii omeniri, împinsă să parcurgă pe pământ drumul veșnic al veacurilor, condamnată cu blestemul nemuririi, însemnată pe frunte cu stigmatul roșiu și neșters, precum Cain pentru că își ucisesse frăiorii. Jidanul Rătăcitor de fapt este Jidanul, deosebit și izolat de restul oamenilor, însă nu o persoană singulară ci un neam întreg. Aceasta este trănicia fără de sfârșit, într'adevăr miraculoasă a acestei națiuni, pe care toate neamurile dealungul veacurilor au decimat-o și masacrat-o, dela care s'a răpit casa și s'a ars, pe care au impilat-o și martirizat-o în toate locurile unde a cercat refugiu, și tot mai trăește cu limba și legea sa, separat de altele, supraviețuind printr'un miracol unic în istoria tuturor neamurilor contemporane.

Însă această seminție tot nu s'a convertit și nu are oroarea, asemenea Jidanului din legendă, să poarte bani asupra sa. Ba și-a aflat o nouă patrie în aur și prin puterea aurului îngrămădit în casele sale stăpânește pe cei mai mulți dintre aceia, cari afirmative cred în dușmanul bogățiilor și pe cari i-a corcit după imaginea și asemănarea sa.

Iar Jidanii săraci, Jidanii desculți, Jidanii înfometăți, Jidanii cu plete păduchioase, cari an de an pleacă din ghetourile murdare ale Rusiei, pentru a câștiga dincolo de mare o pâine mai albă și mai sigură, fără a fi obsedați de groaza măcelului neașteptat, aceștia sunt figura vie a adevăratului Buttadeu, care încă nu a văzut venirea Dumnezeuului său. Un oracol nespus de tainic afirmă, că Cristos nu se va întoarce pe pământ până când nu va fi creștin neamul său. Și Jidanul va continua să parcurgă, încercat cu multe pungi, căile lumii pentru a aduna banii zemisliți din cei treizeci de arginți ai lui Iuda, până la ziua, în care va urma chemării milenare alui Cristos, și, încetând a mai grebla aurul ce cade din orificiul excremential al Satanei, va distribui toate bunurile

sale săracilor, pentru a imita pe acel divin Sărac, căruia nu vrea să-i facă, de nouăsprezece veacuri, nici măcar binefacerea unei clipite de odihnă".

În slujba Mamonei cu scilpuri de aur, cu miros de sânge și crimă, sub apăsul blestemului ceriurilor, pricepem de ce acest neam, zis *Natio Judaica*, gata să se lapede și de numele său pentru realizarea cultului iscariotic de blasfemie anticreștină, scos din minți și lipsit de orice echilibru moral, aleargă cu ochii plecați mereu spre materie, cu disprețul valorilor neperitoare și cerești, în goană fatală spre prăpastia deschisă în-

întea sa largă și fioroasă prin ursita păcatelor proprii, iar cu sine deodată răpește ca un torent furibund țări și națiuni.

Neamuri creștine treziți-vă din somnul letargic, abandonați ipocrizia pseudoumanitară și indiferentismul fără vlagă al pozitivismului ateu, oferite de Jidanul Rătăcitor, și urmați pe Isus Cristos, „Calea, Adevărul și Viața“, pentru că soarta Jidanului este pecetluită prin cuvântul inspirat al sfintei scripturi: „Peirea ta prin tine Israile!“

Dr. Titus Malaiu.

Ideea națională ca principiu etic

Noțiunea „moralitate“ — principiul etic — este un fapt sufletesc, cu rădăcini adânci în firea omului. Ea se leagă — ca fapt sufletesc — de conștiință, căci, conștiința, în momentul când crează, făurește în sufletul omului, acea facultate psihologică pe care o denumim generic: *conceptul moral*.

Conceptul etic ca funcțiune psihologică se reazimă pe două categorii sufletești: *pe abnegație și idealism*. Omul moral este un: *idealist*. Idealismul său isvorește din concepția „morală“, ce și-o făurește el despre viață în genere.

Omul moral îmbrățișează sufletește o mare doză de: *abnegație*. Abnegația omului moral este desăvârșită. Este perfectă. Ea nu cunoaște gradele — dacă le privim pe acestea ca pe niște distincțiuni calitative.

Deci: *isvorât din cercul conștiinței creaătoare, principiul etic, coprinde în alcătuirea sa două categorii morale: idealismul și abnegația*.

În viață întâlnim oameni perfect morali. Și ne lovim și de oameni mai puțin morali.

Oamenii perfect morali sunt aceia, cari promovează mersul ascendent al naționalităților. Prin opera lor constructivă, se înlesnește procesul culturale și al civilizației. Ei alcătuiesc acea categorie de elită, care duce spre apogeu vigorile fizice și psihologice ale unui popor. Sunt caracterele puternice cari nu cunosc în opera lor constructivă, în opera lor de creație, nesiguranța și șovăiala.

Societățile se întemeiază și se sprijină pe oamenii morali. Ei sunt stâlpii pe care se reazimă activitatea creatoare în cercul națiunilor.

Ca și la indivizi — lărgind cadrul — putem distinge popoare mai mult sau mai puțin morale. Însă, pe când la individul mai puțin moral, imoralitatea sa se leagă de diferite lipsuri psihologice, la popoare minus-moralitatea se leagă de condițiuni mai mult formale ca: tradiția, obiceiurile, moravurile etc. De multe ori, aceste condițiuni formale dau un drum greșit manifestărilor lor exterioare. Acesta e cazul cu popoarele semi-sălbatică și înapoiate. Imoralitatea unor acte exterioare ale acestora, rezidă în concepția greșită, ce și-o făuresc despre viața morală, concepție derivată dintr'un întreg sistem greșit, de a voi „binele“ sau „răul“.

Privind, însă, numai între granițele Europei, putem împărți popoarele bătrânului continent astfel: *popoare morale*, cari sunt acelea ce trăesc sub oblăduirea învățăturilor lui Christos. Și tot între granițele Europei se află și un popor bine reprezentat și mult extins în spațiul absolut imoral și abject: *jidanii*.

Imoralitatea Jidanului rezidă în egoismul său. Însă, pe când la popoarele creștine întâlnim egoismul de rasă, la Jidani întâlnim o egalitate: *egoism individual puternic și egoism de rasă feroce*.

Se zice: puțin egoism nu strică. De acord mai ales când este vorba de apărarea națională. Totuș a transforma egoismul — cum este cazul Jidovilor — într'o armă de luptă dusă până la exterminare contra popoarelor non-iudaice, acesta este un fapt imoral.

Egoismul jidovesc este o funcțiune de rasă. Prin egoismul lor strâmt, luptă contra popoarelor, cu cari conlocuesc.

Egoismul jidovesc este caracteris-

tic. El caracterizează numai pe semit. Este un egoism strămt și imoral, pe care ei — Jidanii — îl justifică cu aceea, că numai grație lui, pot trece nealterați de alte naționalități.

Și tocmai în baza acestui egoism de rasă susțin aderenții mișcării antisemite inadaptabilitatea și neasimilarea Jidanilor.

*

Restrângând și mai mult cadrul, numai între hotarele Daco-Romaniei, constatăm, că ideea națională ca principiu etic, totdeauna a fost motiv determinant în marile fapte ocazionate de această „idee“ în cercul istoriei noastre.

Căci, în trecutul nostru istoric, totdeauna ideea națională — așa cum s'a dezvoltat la noi — s'a aplicat întru apărarea principiului etic.

Pentru apărarea moralei noastre naționale am dus războaiele cu Turcii la Danubiu și pe dealurile Moldovei, războaie, în care ideea națională, ca principiu activ, a stat alături întru apărarea conceptului etic național. Și chează salvării moralei noastre naționale în timpul dominației Turcilor, a fost faptul, că am știut să ne păstrăm credința noastră creștină.

Căci prin faptul capitulației am pierdut independența politică, însă, ne-am menținut ca naționalitate și din punct de vedere etnic și din punct de vedere al concepției despre viață, specifică neamului nostru.

Mai acut, la noi, ca oriunde lupta se dă astăzi între două morale: *între concepția noastră etică despre viață și între morala iudaică*. Este un antagonism profund, care s'a potențat și mai mult în vremea de după război.

Neîndoios, că victoria va fi a noastră. Căci odată cu luminarea păturei rurale, mișcarea antisemită capătă tot mai mulți aderenți.

Opinia publică, trebuie, să vadă în mișcarea antisemită și această latură a sa: *lupta pentru apărarea moralei noastre tradiționale în conflict cu morala talmudică*.

Chezășia victoriei în conflictul cu elementul jidovesc este aplicarea principiilor, ce le întrupează noțiunea abstractă: *ideea națională*.

De aceea preconizăm traducerea în fapt a principiilor ideii naționale, pentru menținerea principiului etic în cadrele sale tradiționale.

Marin Dragnea

CRONICA ECONOMICĂ

Despre burse

Ce sunt bursele?

În mâinile cui sunt aceste burse?

Cum operează speculanții dela bursă?

Iată trei întrebări, la cari voi încerca să răspund.

Bursa este locul de întâlnire a speculanților, a intermediarilor improproductivi, cari aicea stabilesc prețurile, condamnă la moarte, sau acordă vitalitate anumitor întreprinderi, hotăresc falimentele și dau semnalul crizelor. La discreția acestor magnați ai burselor, stau monezile țărilor, stă și Leul nostru, care urcă și scade, acomodată exclusiv intereselor acestor speculanți, deveniți adevărați dictatori economici. Și pretutindenea, în orice țară, dela starea economică, depinde însăși existența Statului, precum și vitalitatea popoului care o locuiește.

Bursa este un produs al spiritului jidovesc.

Este un târg cu mărfuri, sau efecte fictive, cari nu sunt de față, nu există și poate nu vor exista niciodată.

Bursa de azi s'a dezvoltat dintr'un fel de târg de mostre, care era lo-

cul de întâlnire al comercianților angroșiști din vremea veche, cari aicea își vindeau și își cumpărau mărfuri după mostre. La târgurile acestea se adunau comercianți din diferite unghiuiri ale țării, sau chiar din mai multe țări, dacă era acolo vre-un centru mai mare comercial, sau industrial, să se aprovizioneze cu mărfuri, în adevăr reale, sau chiar prezente. Până aci lucrurile mergeau bine, mai ales că târgurile astea mai aveau și rolul important, că fiind un fel de expoziții, încurajau industria și comerțul, având astfel un caracter specific de utilitate și de serviciu, al binelui comun.

Comercianții erau mulțumiți și liniștiți, domnind și în cercurile lor, ca de altfel pretutindenea, pacea și bunînțelegere, conform preceptelor moralei creștine. În mijlocul acestei armonii sociale, iată că apare Israel, a cărui poftă de câștig și spirit speculativ, nu s'a mulțumit numai cu câștigul realizabil de pe urma mărfurilor de bușate, neputându-se astfel satisface pofta demonică de aur și afaceri, care caracterizează acest

popor crud și turbulent. Aglomerat la aceste târguri, spre a stoarce vlaga băștinașilor, a început să cumpere și să vândă mărfuri, cari nu erau prezente, cari zăceau undeva poate prin țări streine, cari rămăneau să se producă cu timpul, sau chiar de acelea, cari n'au existat și nu vor exista niciodată. Așa s'a deschis calea unor speculațiuni nemaipomenite, dăunătoare adevăratei economii naționale.

Referitor la timpul întemeierii primelor burse, se poate zice, că ele au început să se formeze cam prin secolul al XIII—XIV-lea, pe când Jidanii se îngrămădeau mai ales în Italia de nord, atrași fiind de bogăția acestui ținut.

Profesorul *Werner Sombart*, în cartea sa: „*Jidanii în viața economică*“, zice că pe vremea aceea speculațiunile de bursă erau în înflorire mai ales în Genua și Veneția, contra cărora la anul 1422, s'a dat chiar și o opreliște, care însă privea numai comerțul cu hârtiile de bancă.

Multă vreme Italia era singura țară, în care Jidanii se îndeletniceau în mod mai întins, cu diferite afaceri de bursă. Așa, că d'abia în sec. XVII-lea, când Evreii începuseră să graviteze spre Olanda, unde li se oferea un teren încă neexploatat, a fost transplantat din Italia felul de speculațiuni de bursă și în Olanda, unde o ordonanță din 1610 conține chiar o opreliște, cu privire la afacerile, sau mai bine zis la șarlataniile de bursă. După părerea lui *Sombart*, aicea este a se căuta leagănul bursei moderne.

Care este scopul înființării burselor. În privința aceasta iată ce spune *Roderich Stolheim*, în cartea sa intitulată: „*Das Rätzel des Jüdischen Erfolg*“ tradusă și în rom. (Jidanii în comerț și secretul reușitei lor). El se exprimă în următorii termeni: „Luât în sens strict, fiecare cumpărare, care n'are ca scop împlinirea trebuințelor momentane, ci țintește la o exploatare a conjuncturii de a se asigura pentru mai târziu cu mărfuri, are un caracter de speculațiune“.

Scopul burselor este exclusiv speculațiunea.

Cine sunt speculanții de bursă? *Theodor Fritsch*, cunoscutul scriitor german, un adânc cunoscător al problemei jidovești, în articolul „*Im Banne der Börse*“, publicat în revista *Hammer*, No. 514 din 15 Nov. 1923, precum și în lucrarea „*Handbuch der Judenfrage*“, ne arată documentat, că bursele de azi sunt cu desăvârșire în mâinile Jidanilor, care se folo-

sesc de ele exclusiv numai pentru a-și promova interesele lor. Acest lucru îl susține și dovedește și *Stoltheim*, în cartea mai sus citată. Dealtfel și din însăși felul cum funcționează această instituție, precum și din rezultatul pe care îl dă, se reoglindește clar, spiritul caracteristic rasei lui Israel.

Criminalistul *Thiele*,¹⁾ pela anul 1840 publică o carte intitulată „*Apașii Jidani în Germania*“, dându-ne și dânsul, unele lămuriri, cu privire la marii financiari, magnați ai bursei.

El scrie :

„Intr'un proces Rosenthal-Löwenthal au fost inculpați nu mai puțin de 760 tâlhari și complici, aproape exclusiv numai Jidani, ale căror legături se întindeau dela Posen până la Rhin în tot cuprinsul Germaniei. Această puternică bandă de hoți se indeletnicea cu furturi, spargeri, bancrute artificiale, și cu vinderea mărfurilor, furate într'un mod ingenios. Cine cercetează acest proces, află cu surprindere, că un număr considerabil dintre acești tâlhari, îl regăsește astăzi printre marii financiari și matadori ai bursei și rămâne cu impresia, că societatea bursei de astăzi, este o continuare directă, a acestor bande de apași vechi, constătătoare din Beuthen și Neutomischel“.

Faptul, că și azi există legături între apașii și bancherii Evrei, îl arată și niște scrisori găsite nu de mult la patru bandiți prinși în jurul Parisului, din cari scrisori reiese legăturile acestora ce le întrețineau cu cele mai cunoscute firme din Londra și Anverpen.²⁾

Prin afaceri de bursă se înțeleg de obicei cumpărări și vânzări cu mărfuri fictive, cari numai atunci vor aduce un câștig sigur, dacă sunt făcute în taină și prin apucături oprite de legi. Și aici se ascunde secretul reușitei Jidanilor la burse.

Dece reușesc ei ?

Cum operează ei ?

Este întrebarea a treia, la care voi răspunde după articolul amintit „*Im Banne de Börse*“ de *Theodor Fritsch*.

La anul 1698, consulul francez din Haga, s'a găsit îndemnat a raporta guvernului din Paris, despre observațiunile făcute asupra manoperilor Evreilor dela bursa din Amsterdam. Se simțise, că Jidanii întrețineau legături secrete cu coreligio-

narii lor din alte țări și prin avizări secrete, exersau o plină înrăurire detestabilă, nu numai asupra împrejurărilor târgului, ci și asupra tuturor chestiunilor economice și politice. Raportul arată cum există o fermă legătură de conjurație între organizațiunile secrete, ale seminției lui Israel și vorbește de exemplu de : „*Corporația din Saloniki, care stăpânește națiunea lor în amândouă celelalte contingente și garantează pentru dânșii*“, mai vorbește și despre „*Frăția din Veneția, care împreună cu cea din Amsterdam, stăpânește toate părțile nordice*“.

Societățile acestea jidovești au grijă, ca prin comunicări secrete în privința comerțului și a tuturor știrilor din lumea mare, Jidanii să fie în primul rând și cât se poate de bine informați, creindu-se astfel un sistem al speculanților, care să copleșească pe toți negustorii cinstiți, cari nu fac parte din aceste asociațiuni. Informațiunile acestor asociațiuni, sunt cerute și limpezite de rabii și învățații lor, fiind apoi comunicate încă de Duminecă agenților lor de bursă.

Jidanii, vasăzică în ziua de Duminecă, când creștinii sunt ocupați cu îndatoririle lor religioase, ei fac toate pregătirile pentru ziua de Luni, când se prezintă cu planul gata de luptă. Creștinii, a căror săptămână se începe Luni și nu Duminecă ca la Jidani, în ziua primă de lucru d'abia culeg informațiuni și fac pregătirile de muncă, rămânând ca executarea planului, să se înceapă d'abia Marți. Altfel este la Jidani, la cari prima zi de lucru din săptămână este Dumineca, iar Luni în ziua a doua încep numai decât opera de cumpărare și vânzare și cunoscând ei cu o zi mai înainte mersul afacerilor, sunt mereu în măsură a găsi momentul cel mai potrivit, pentru „a la hausse“ și „a la baisse“.

Jidanii se folosesc în modul cel mai iscusit de mijloacele de comunicare ale telegrafiei moderne, ceace contribuie mult la rezultatul favorabil, al loviturilor jidovești de bursă.

Ei sunt proprietarii agenților telegrafice.³⁾ *Agenția Reuter* din Londra, întemeiată de Jidanul Reuter cu numele adevărat Josafat, care după o tinereță plină de aventuri economice și după o serie de iregularități săvârșite la o librărie din Berlin, la care ajunsese ca proprietar, înteme-

iază în Londra în anul 1869, o agenție telegrafică, care îi aduce bogății imense, precum și titlul de baron. Doctorul Wolf din Berlin, întemeietorul *agenției Wolf*, care mai târziu a colaborat cu agenția Reuter, este tot Jidan. Deasemenea și proprietarii agențiilor *Havas* din Franța, *Stefani* din Italia, sau *Associated Press* din New-York sunt cu toții Jidani.

Cu privire la agențiile telegrafice, în Protocolul XII, — în care este expus planul pentru a deveni stăpânii absoluți ai presei — găsim următoarea declarație :

„*Nimic nu va putea fi adus la cunoștința lumii, fără supravegherea noastră*. Acest rezultat e deja atins din zilele noastre prin faptul, că toate știrile și noutățile sunt primite de către mai multe agenții, care le adună din toate părțile lumii. Aceste agenții vor fi atunci fără deosebire numai ale noastre și nu vor da în vileag decât aceea ce le vom îngădui noi“.⁴⁾

Astfel Jidanii având toate agențiile telegrafice în mâinile lor, sunt mereu în curent cu toate întâmplările din țările cele mai îndepărtate și astfel își întind mrejele la burse, înainte de a bănuii cialaltii muritori ce s'a întâmplat în lumea mare.

Dar pe lângă exploatarea diverselor evenimente de orice natură, Jidanii cu ajutorul agențiilor telegrafice se folosesc încă de o apucătură, care și ea, caracterizează spiritul „poporului ales“ gata în orice moment de a seduce pe cei din jurul lui.

Ei intercalează în telegramele lor cuvinte hebraice și alte semne neînțelese de alți oameni și din cari bineînțeles, cei neinițialiți, nu pot afla nimica, nici chiar din știrile transmise deschis, din cari Jidanul citindu-le află lucruri importante.

Așa de exemplu : Când a murit bătrânul împărat Wilhelm al Germaniei, Jidanii bursei din Berlin au depeșat prietenilor din Viena : „*Meilach decedat*“. Aceștia imediat au știut, că „*meilach*“ sau „*melech*“ înseamnă rege și că telegrama aduce vestea morții împăratului.

Bieții goimi dacă au și văzut telegrama, n'au știut să culegă nimic dintrinsa. Astfel Jidanii dela bursa din Viena, au aflat vestea cu 12 ore mai repede, făcându-și cumpărăturile și vânzările înainte de a se trezi din somn și bieții goimi.

Asemenea depeși importante ves-

¹⁾ Citat de Stoltheim în : Jidanii în comerț și secretul reușitei lor. Pag. 33.

²⁾ cf. Soltheim : Jidanii în comerț, pag. 34.

³⁾ cf. Theodor Fritsch : Handbuch der Judenfrage ed. XXVIII pag. 473—75 și Henrich Ford : Der Internationale Jude. Vol. I. pag. 167.

⁴⁾ Din comentariile Proto-coalelor traduse în rom. de Ioan I. Moța. Pag. 105.

tind întâmplări economice și politice din țări îndepărtate, ajung direct la potențaii burselor, la băncile mari jidovești și numai după aceea le-au exploatat, se dau mai departe spre publicare prin ziare, de unde după 12—24 ore de-abia află și muritorii de rând ce se întâmplă în lumea mare.

În felul acesta formează speculanții Evrei un organism bine ramificat peste întreaga suprafață a pământului, pândind cu atenția păianjenului orice ocazie, pentru a trage folos sau pentru a păgubi, a jefui, sau a subjugă pe toți aceia, cari nu sunt de un sânge și de o lege cu dâșii.

Jidanii nu se îngrozesc de nici un mijloc, care le asigură succesul. Când este vorba de afaceri și câștig, ei nu cunosc mila. Varsă sânge și lacrimi, aprind lumea întreagă, fac războaie și revoluții, nimicesc popoare, dărâamă ordine de Stat și distrug tot ce le stă în cale, numai pentru a-și ajunge scopurile lor, a-și mulțumi finanțele supranumite internaționale, polipul scârbos, cu capete în fiecare țară și la fiecare bursă.

Sistemul înțelegerii secrete și al conlucrării în taină, a menținut până azi superioritatea Jidanilor, ridicându-i la o perfecțiune periculoasă pentru lumea creștină.

Negustorul și bancherul neevreu vine singur la bursă, unde fără nici un sprijin, el întotdeauna rămâne păgubaș în fața unei tovărășii secrete, ai cărei membri se ajută reciproc, și la cari înșelătoria și jocul fals sunt mereu la ordinea zilei, care se urmează în formă de brigandaj, cu înțelegeri secrete și roluri împărțite, probabil ca urmări atavice, conform cuvintelor criminalistului Thiele, cu privire la originea lor. Acești Evrei, se hrănesc din înșelăciune și furt prin speculațiune, cari în concepția scripturilor sacre ale Talmudului, nu constituie crime, ci o purtare prescrisă față de neevrei, adică goimi.

Astăzi Jidanii au în mreaja lor întreaga lume civilizată, fiindu-le garantată prioritatea absolută la toate bursele și pe toate piețele, căutând să acapareze în felul acesta bogățiile popoarelor, ceea ce le este supremul scop. În această privință sunt edificatoare însăși declarațiunile învățaților și mai marilor lor, dintre cari țin să citez câteva cuvinte din discursul unui mare rabin rostit la 1880.⁶⁾

„Când vom fi ajuns a fi singuri stăpâni ai aurului de pe pământ, adevărata putere va trece în mâinile

noastre și atunci se vor împlini făgăduințele ce s'au făcut lui Abraham. Aurul, cea mai mare putere a pământului . . . aurul, care este forța, răsplata, instrumentul oricărei puteri, a tot ce omul teme și dorește . . . iată singurul mister, cea mai profundă știință a spiritului, care conduce lumea, iată viitorul“.

Așadar, după însăși mărturisirea

rabinului, aurul este suprema dogmă a lui Israel.

Și pentru ca să-și ajungă ținta finală de a stăpâni lumea cu ajutorul aurului, au creat bursa, care azi le este instrumentul cel mai puternic pentru a-și vedea visul îndeplinit, adică să stăpânească popoarele așa, precum Iehova a făgăduit lui Abraham.

Dr. Sever Jianu

Pentru romanizarea Orăzii

O propunere în legătură cu cea din urmă moțiune a studenției

Oradea este un centru comercial de graniță, important prin faptul că o întreagă provincie românească — Crișana — se găsește în orbita ei. Aici se concentrează și se îngămădesc avuțiile acestei regiuni bogate în păduri, cariere de piatră, mine cu minerale rarissime etc. Și precum bine știu cititorii acestei reviste, orașele noastre ardelenice sunt populate în cel mai mare procent de streini. Aceștia sunt nepoștii la masa bogată a neamului românesc. Oradea în această privință duce recordul. Este unul dintre orașele asupra cărora stăpânirea românească a adus-o mai slabă schimbare și „revenire la realitate“. Romanizarea aci este numai de suprafață. În zadar îți este dată posibilitatea ca pe frontispiciul teatrului orădan să citești cu litere mari de aur, că acest focar de cultură poartă numele Reginei noastre Maria, dacă pe scena acestuia se lăfăiește o trupă evreo-maghiară lovind fără cruțare în ceea ce ni se cere astăzi cu mai mare insistență: salvarea morală a patriei. Tot atât de zădărnice sunt multe și multe alte exteriorizări mai mult sau mai puțin costisitoare a românescului aci, unde românul se simte tot atât de strein ca și bunăoară în Palestina sau în țara francilor falși.

Scrisul meu a luat-o prea pe departe. Să revin la ceiace formează subtitlul acestui memento. Studenția universitară, pentru a nu știu a cătea oră, recurge la grevă, nădăduind a-și elupta astfel drepturile cari i-au fost sustrate și în același timp cuprinzând într'un tineresc avânt toate durerile neamului — năpăstuit astăzi de alte pacoste și de alți parazii. Studenția și-a concretizat doleanțele într'o moțiune pe care a înaintat-o celor în drept și care a fost în forma unui comunicat adus și la cunoștința opiniei publice. La punctul 17 comunicatul formulează cererea: Modificarea pro-

gramului Academiei de drept din Oradea după programul facultăților din București și Iași.

În același timp am înaintea mea și memoriul pe care studenția dela Academia din Oradea l'a înaintat dlui Ministru al instrucțiunei acum 3 ani — la care însă nu a primit nici un răspuns — și care cred că în legătură cu cererea din urmă a studenției are caracterul de actualitate. Se spune acolo: „Cu durere constatăm că nici acum, când deja anul școlar 1923—24 e spre sfârșit — deși în bugetul anului 1923 a fost luată o sumă în acest scop — nu s'a frădus în fapt înființarea căminului studențesc proiectat pe lângă Academia noastră“.

„Atunci când actualul guvern înțelege însemnătatea capitală pentru neamul nostru a luptei etnice. — dovadă colonizările de moși și munteni la hotarele vestice ale țării — credem că nici arma culturii nu poate să fie lăpădată prin această veșnică luptă etnografică“.

„Am avut onoarea să propunem aprecierilor și deliberărilor dvoastre — încă din anul 1922—23, prin două moțiuni conzekutive — localurile apte acestui scop. Vi le indicăm iarăși cu aceeași rugăminte. Cel dintâi e zidul fostului liceu al călugărilor Premonstratenzi, lipit cu un perete de Academie. E cel mai indicat în împrejurările actuale a satisface scopului. Al doilea e zidul școlii de subofițeri. În mijlocul unui parc și împrejmuit de terenuri sportive acest edificiu stă astăzi aproape gol și fără destinație. Dacă ne uităm la unele intenții salutare și foarte necesare în viitor — înființarea Universității dela vestul României — acest zid prezintă avantagii prin mărimea lui, în primul rând, prin poziția lui admirabilă pentru o educație igienică și omenească a tinerimei noastre“.

Memoriul încheie: „Să profităm

⁶⁾ Cf. Isac Blümchen: Dreptul Rasei Superioare. Pag. 37.

de justa situație în care ne-a adus adevărul istoriei și la ce a contribuit avântul și mult sânge vărsat de colegii noștri universitari pe altarul patriei — să nu cunoaștem jertfe materiale, considerațiuni politice sau orice ar fi acele piedici cari ar putea să stingherească libera manifestare a culturii noastre dela Nistru până la Tisa“.

Se vorbește în acest memoriu despre Universitatea Orăzii. Cred că acest deziderat era și atunci dar este și astăzi și va mai fi încă multă vreme prematur. Pentru a înființa o Universitate se cere: a) profesori, b) studenți, c) laboratorii, d) fel de fel de instalații etc. Despre edificiu să nu mai vorbim căci în cazul nostru este dat. Dar ce ne facem cu profesorii? În definitiv la nevoie găsești profesori dar studenții mai cu greu. Nici o Universitate din țară nu se poate tânguie de suprapopulație. Ceiace se evidențiază este, doar lipsa de proporționalitate între studenți pe facultăți. Sunt prea mulți la drept, medicină dar în schimb sunt puțini la științe, farmacie etc. La ce să mai înființezi atunci Universitatea la Oradea? Apoi laboratoriile, instalații, cheltueli enorme pentru Statul care face cu greu față și acelora pe cari le are.

Dar fiindcă stăm în fața unui „imperativ categoric“ al intereselor naționale, în cele de mai jos, vom îndrăzni a face o propunere bazată pe considerente practice și de utilitate primordială pentru accelerarea romanizării Orăzii — căci romanizarea ei va veni mai iute sau mai târziu.

Am spus-o că Oradea este un oraș prin excelență comercial. Și cum la noi când zici comerț, zici jidan sau strein ori care ar fi acela, aci este cangrena pentru vindecarea căreia se cere injecția național românească. Să facem din Oradea un oraș de comerț românesc ca și suflor — ca și pungă — și nu cași exterior. Pentru aceasta se cere un focar de cultură comercială românească la Oradea. Cred că ideea, pe care am avut onoarea să o discut în întregime cu un mult apreciat coleg este salvatoare. Să se detașeze — zic detașeze căci mai înainte vorbeam despre lupta etnografică dela orașe, — în edificiul acestei școli de subofițeri, Academia de înalte studii comerciale și industriale din Cluj sau să înființăm o nouă academie comercială acolo. Să aducem oltenii noștri la aceia școală — comercianți născuți — și să vezi

dacă în zece-douăzeci de ani porția între firmele streine și românești nu ar fi chiar inversă celor de azi. Să nu cunoaștem piedici în calea libertății culturii noastre, încheie memoriul din 1923 al studențimei orădane. Noi susținem astăzi același lucru întregindu-l: mai ales atunci când în legătură cu această cultură, căreia îi cerem libera manifestare, mai încercăm a satisface și partea practică și utilă a chestiunii. Să ceară studențimea orădană că-

minul, pe care nici acum nu-l are, să se însuflețească pentru ideea romanizării cât mai grabnice a vesperului de galițieni care este astăzi capitala provinciei românești: Crișana.

În acest sens trebuia întregit comunicatul și cererea studențimei din întreaga țară care pe ziua de 8 Martie înțelege, din nou să intre în grevă pentru doleanțele ei.

Ion Sălăgianu

Cifre cari ne descopăr o situație înspăimântătoare

Strigătul nostru desnădăjduit n'a pornit dintr'o „febră antisemită“. El a isvorât dintr'o realitate care este la fel în întreaga țară. El a isvorât din starea îngrijorătoare a satelor noastre, unde fărâniea este lăsată pradă bolilor cari bântue cu furie și pradă alcoolismului care se întinde cu o iuțea vertiginoasă.

Cantitatea de alcool crește și proporțional cu ea crește numărul celor cari mor otrăviți de alcoolul falsificat de Jidani cari au pus mâna pe 135,000 crășme din cele 168,000 ce le avem în întreaga țară. Cifrele vorbesc! deci să arătăm prin cifre ceea ce am spus de atâta amar de vreme:

În comuna Beclan, jud. Someș $\frac{1}{3}$ din populația totală, o formează Jidanii; $\frac{1}{3}$ Români și $\frac{1}{3}$ Ungurii. Din cele 15 cărciume, câte sunt în total (notați bine, la o populație de 3500 suflete sunt 15 cărciume) numai 1 e românească, 3 ungurești și restul de 11 cărciume sunt jidovești! Din 27 prăvălii câte sunt în total numai una e românească și 4 ungurești, iar restul de 22 prăvălii sunt jidovești.

Din 16 Tutungerii câte sunt în total, numai 2 sunt românești, 3 ungurești, iar 11 sunt jidovești.

Din 4 medici, unul e Român, unul Ungur și 2 jidani, dintre care drul Eindinger are fabrică de intestine. Afară de această fabrică mai sunt 2, cari natural sunt tot jidovești: una își zice „Prima fabrică română (!) de bastoane“, iar a doua e de oleiat și scărmanat lâna. Aceasta de pe urmă în ciuda legii repauzului duminecal lucrează Dumineca până la orele 8 dimineața și seara dela șase, fără a fi stingherită de autoritățile noastre.

Cu ocazia improprietării jidanii Friedländer, Askenazi împreună cu alți vreo 32 au primit loc de casă

în locurile cele mai bune iar Români, cari au fost improprietați (cazul meseriașului Cărc Florea) au fost aruncați dincolo de Someș.

Întrebăm: Astfel cred domnii noștri că rezolvă problema națională? Astfel știu dlor să încurajeze elementul autohton? — li rugăm să ne răspundă!

II. Alt caz:

În comuna Reteag, din 2500 locuitori câți sunt în total, 1000 sunt jidani.

Din 5 cărciume câte sunt în comună, toate 5 sunt jidovești.

Din 4 măcelării câte sunt, toate 4 sunt jidovești.

Din 12 prăvălii câte sunt în total, numai 1 e românească, 4 ungurești; iar restul de 7 sunt jidovești.

Deocamdată atât, promițând că vom desvălui orice mișelie și stare care azi în Țara românească nu mai poate dăinui.

Ion Șerbu.

Toate manuscrisele, scrisorile, corespondențele și informațiunile, cari privesc partea redacțională a revistei noastre, se vor trimite la adresa: Secretarul de Redacție al Revistii „Infrățirea Românească Cluj Str. Bob 7.

Cetiți și răspândiți

**Infrățirea
Românească**

COMUNICAT

Către Studențimea Română și către Opinia publică românească.

Consiliul general al „Uniunii Naționale a studenților din România“, prin președinții și delegații tuturor centrelor studențești din țară, luând în discuție situația umilitoare creată studențimii Române prin jigni ea demnității ei, constatând că la toate demersurile făcute pentru soluționarea doleanțelor s'a răspuns înconjurând și chiar falsificând adevărul și fiind convins că atâta timp cât, în loc de părintească și înțeleaptă cercetare a doleanțelor se va răspunde cu amenințări și teroare, criza învățământului superior nu va înceta, se vede constrâns a recurge la ultimul mijloc de luptă pentru a obține satisfacerea dreptelor revendicări ale studențimei, în consecință în unanimitate

HOTĂREȘTE:

Greva generală nelimitată a studențimei din întreaga țară cu începere de Luni 8 Martie 1926, până la completa satisfacere a următoarelor doleanțe:

1. Admiterea în Universități și școli superioare a studenților străini, în special evrei, să fie făcută în proporție numerică cu populația ce reprezintă.

Acestei doleanțe care constituie însăși garanția caracterului specific național al culturii românești, onor. Senatul universitar din București, răspunde atât: „Așa zisul“ „Numerus Clausus“, măsură specific, unghurească, căutând să producă o diversiune, nevoind să țină seamă că două state pot avea la un moment dat aceleași nevoi cari reclamă aceleași soluții.

2. Studențimea română creștină profund indignată prin îndepărtarea samovolnică a d-lor profesori A. C. Cuza și Leatris dela Universitatea din Iași, protestează cu ultima energie împotriva acestui act arbitrar și cere reintegrarea d-lor la catedre.

La protestul unanim a profesorilor fac. de drept din Iași prin înaintarea colectivă a demisiei lor, ministrul instrucțiunii publice a întrebuițat două măsuri: a reprimat la catedre pe o parte din profesori și a considerat demisionați pe d-nii profesori A. C. Cuza și Leatris. Curtea de casație a recunoscut că procedul ministrului a fost conform legii, ministrul având latitudinea să primească sau nu pe profesorii demisionați.

Cerem ministerului să reintegreze pe d-nii profesori A. C. Cuza și Leatris. D-sa poate face acest lucru.

3. Înlăturarea noului regulament universitar de ordine de disciplină ce sugrumă orice libertate studențească și cetățenească.

Acest regulament care răpește studenților orice libertate academică și cetățenească, trebuie neapărat modificat; la niți o universitate străină nu există un asemenea regulament polițienesc. Atât senatele universitare, cât și ministerul instrucțiunii, cunosc precis din nenumărate memorii și intervenții ce s'au făcut în decursul celor trei ani de criză universitară, punctele ce trebuiesc modificate.

4. Recunoașterea tuturor centrelor universitare și a asociațiilor studențești dependente acestor centre.

Senatul universitar din București obiectează că nu poate sta de vorbă cu asociațiile studențești sub motiv că nu sunt recunoscute. De doi ani de zile aceste asociații cer să fie recunoscute; totuși nici până acum cererile lor n'au fost soluționate. Asociație studenților jidani din Iași este recunoscută de către senatul universitar local, în timp ce Asociația studenților creștini din Iași, nu.

5. Concursuri pentru ocuparea posturilor de asistenți și preparatori la toate facultățile.

Această măsură va duce la creierea unui corp ajutător universitar bine pregătit și la înlăturarea completă a nepotismului care dăinuiește dela o vreme în viața noastră academică.

6. Studenții medici și vor diseca numai pe cadavrele coreligionarilor lor.

Acest deziderat, a trecut sub formă de proiect de lege în Mai 1925 la Senat și a trebuit încă o mișcare studențească pentru ca să fie adus în Martie 1926 în Cameră.

Iată cum înțeleg cei în drept să soluționeze asemenea chestiune!

7. Reintegrarea în dreptul de reducere pe C. F. R.

Acest drept acordat prin lege a fost răpit studenților printr'o hotărâre arbitrară a Consiliului de Miniștri. Nu cu 2—3 călătorii pe an ale unui student, scad veniturile Statului.

8. Imediata suprimare a burselor acordate studenților evrei și elementelor parazitare și dizolvante în străinătate.

Statul francez acordă un ajutor Statului român de 750 mii franci, pentru care țara noastră rămâne obligată.

Aceste ajutoare se cuvin a fi acordate studenților români merițoși, cu asentimentul guvernului român,

iar nu acelor, cari ne ponegrec țara la Paris și aiurea.

Cu atât mai mult cu acele, pe care le acordă Statul român.

9. Participarea studenților la conducerea căminelor și cantinelor.

În centrele Universitare, unde studenții participă efectiv la conducerea căminelor și cantinelor, condițiile de trai și de hrană sunt cu mult mai bune decât în centrele unde studenții nu au acest drept, deși statutul alocă aceiaș sumă pentru orice student.

În București, părea că acest deziderat a fost realizat, totuși Rectoratul nu admite nici o legătură între centrul studențesc și delegații studenților, instituții pentru participarea la conducerea căminelor și cantinelor.

10 Excluderea tuturor Studenților comuniști din căminuri și cantine.

Căminurile și cantinele sunt insuficiente față de numărul studenților. Ele sunt întreținute din contribuția întreg neamului românesc. Studenții români nu au locuri în căminuri iar hrana ce o au la cantine este neomenească; studenții comuniști aduc Statului prejudicii enorme deci locurile lor pot fi cu folos ocupate de studenții români.

Siguranța Statului are cuvântul.

11. Ridicarea tuturor pedepselor disciplinare aplicate studenților.

Studenții, cari au cerut rezolvarea doleanțelor de ordin național; un trai omeneș sau un tratament demn cu numele de student au fost eliminați, atâta timp cât nu vor fi reintegrați liniștea nu va putea reveni.

12. Anchetarea activității științifice, pedagogice și naționale a profesorului F. I. Reiner.

Un profesor care având catedră la Iași a rămas în teritoriul ocupat, a învățat medicina în nemțește pe felcerii nemți, care face filosofie și artă în loc de anatomie, compromite Universitatea. În alte țări asemenea oameni sunt considerați trădători și nu pot fi profesori.

13. Aprobarea ținerii unui congres general studențesc în fiecare an.

Deși încă din Iunie 1925 rectoratele Universităților din București și Cluj au aprobat acest congres, deși dl. Ministru al Instrucțiunii își dăduse avizul favorabil, chestiunea a fost pusă în discuția consiliului de miniștri care a refuzat aprobarea.

În țara românească se aprobă congresul jidanilor sioniști, studenților români însă nu!

14. Examenе riguroase cu privire la echivalarea studiilor și cunoașterea perfectă a limbii române.

Studenții străini din România, pleacă în străinătate și acolo, la vre'o facultate sau școală specială, pe merit sau fără, obțin o diplomă; cu aceasta vin în România, li se echivalează studiile fără examen, sau în caz când există vre'un examen acesta nu prezintă nici o garanție, candidații fiind adesea examinați prin interpret. Pentru prestigiul culturii românești se impune examene riguroase și mai presus de toate cunoașterea perfectă a limbii române.

15. Aprobarea a trei sesiuni de examene la toate facultățile Universităților din țară, precum și la toate școlile speciale superioare, care le cer.

Acest desiderat este absolut necesar la toate facultățile din țară, dat fiind greutatea materiale și imposibilitățile de fapt chiar, de a se trece într'o singură sesiune toate examenele.

16. Ținerea de examene de capacitate în fiecare centru universitar.

Acesta dat fiind greutatea materiale, pe care le întâmpină candidații la astfel de examene, fiind siliți să cheltuiască mii de lei, zile întregi pierdute pe drum și deplasări uneori zadarnice. Nimic mai drept și mai omeneș decât soluționarea imediată a acestui punct.

17. Modificarea programului Academiei de Drept din Oradea-Mare, după programul facultăților de drept din București și Iași.

Pentru unificarea învățământului superior, se impune ca toate facultățile să aibă aceleași norme de promovare.

18. Permitearea studenților în teologie de a urma, în urma examenului de bacalureat, orice altă facultate.

Acest desiderat a fost formulat și în ce privește pe licențiații în teologie.

El a fost recunoscut în principiu de Ministerul Instrucțiunii și trimis spre studiul consiliului permanent, care în două ședințe ținute în acest timp nu s'a ocupat de el.

19. Statul să înființeze căminuri, cantine, laboratoare, biblioteci, clinici și localuri suficiente pentru studii.

Se cunosc îndeajuns lipsurile învățământului superior, se fac promisiuni și rămân promisiuni. Știm că se trec în bugete milioane, dar realitatea ne arată că numai inițiativa particulară lucrează de trei ani.

Pentru Moți

Aflăm din jurnale că Moții au adresat un memoriu M. S. Regelui, în care se plâng amar despre felul cum înțelege guvernul să facă colonizările. Rugăm pe autorii memoriului să-l trimeată fără întârziere revistei „Infrățirea Românească” despre care toată lumea știe că totdeauna și a ținut deschise co-

loanele ei cauzei drepte a populației atât de năpăstuite din munții Apuseni. Rugăm pe această cale pe Moții să mai știe, că dacă Liga Apărării Naționale Creștine nu vine prin comunele moțești, este pentru că guvernul a dat ordin ca Liga să fie oprită a ține întruniri în locurile unde Jidanii taie pădurile și Moții

mor de foame. Moții trebuie să știe că noi cei dela Ligă nu putem uita nedreptatea și suferința lor, și de aceea le spunem: când vor veni alegerile generale nu mai ascultați vorbele goale ale partidelor politice care v'au vândut pădurile Jidanilor; cidați-vă votul Ligii Naționale Creștine, care luptă pe față contra Jidanilor.

Școala de pictură în Cluj¹⁾

Pictura veche bisericească română derivă dela mănăstirile închinată la Muntele Sfânt Athos, unde credința ortodoxă creștină își avea și își are și astăzi centrul cultural. Aici călugăria creștinismului răsăritean se ocupa și se ocupă și astăzi cu zugrăvirea bisericilor și pictarea icoanelor sfinte, de unde aceasta pictură s'a răspândit în lumea ortodoxă. Izvorul artei de pictură la Muntele Sfânt a fost atât de puternic, încât școala de pictură dela Muntele Sfânt Athos a devenit datătoară de pildă pentru pictura bisericească ortodoxă, trimițând din acest centru o sumedenie de călugări-pictori în țările creștinismului ortodox, de la cari apoi au învățat și călugării-pictori noștri români. Dar felul de a interpreta textul bibliei și istoria bisericească în chipuri și icoane a fost fixat și în scris într'un tratat de pictură, așa numita *Cartea de pictură* dela Muntele Sfânt Athos, un manuscris grecesc din al XVIII-lea secol, tradus și în limba franceză și germană, în care se găsesc îndrumările necesare pentru pictarea interiorului unei biserici creștine ortodoxe, și fel de fel de rețete pentru pregătirea culorilor.

I. P. Fallmerayer, un savant german, care a vizitat Muntele Sfânt, numește acest locaș „Roma răsăriteană”. În „Fragmentele Orientale” dă o descriere amănunțită despre mănăstirile închinată și viața călugărilor. Pe lângă Rusia, Sârbia și Grecia și Statul Român susține din mijloace proprii o mănăstire închinată. Chiar și arheologul Alex. I. Odobescu,²⁾ s'a ocupat cu aceasta întrebare.

Deci e evident, că pictura bisericească română a evului mediu derivă de aici, chiar dacă admintem școli locale de pictură supravegiate de arhirei. Dar e posibil, că și din alte țări, de pildă de la școala de pictură din Moscva, să se fi rătăcit vreun măestru până la noi. Picturi mai vechi decât din al XVI-lea secol nu se găsesc în Ardealul românesc. Dar și peste acestea a trecut penele mai multor măestri. Pictura bisericească executată cu mijloace străine e primitivă în efectul ei și

de tot provincială. Totuși merită pictura bisericească veche română ardeleană mai mult decât o ignorare generală. Pictura bisericească veche română ardeleană a rămas până astăzi nescrisă și necercetată. A înregistra și a publica acest material ar fi o lucrare științifică de mare actualitate. Biserici ardelenesti românești cu picturi murale văzute de mine sunt următoarele: Biserica veche și nouă din comuna *Săliște*, jud. Sibiu. Biserica din comuna *Cristian*, jud. Sibiu (apsidă pictată). Biserica din comuna *Gurarăului*, jud. Sibiu. Biserica veche din com. *Rășinari*, jud. Sibiu. Biserica din comuna *Sadu*, jud. Sibiu.

Pictura veche bizantină e musivică. În catedrala Sta Sofia din *Constantinopol* se află 4 arhangeli, așezați în pendantivurile cupolei și Maria cu copilul în apsidă (al VI-lea secol). La *Ravena*, exarhatul Bizanțului până la 728, pictura musivică e mai bogată ca ori unde. În San Vitale, o clădire centrală, se găsesc Teodora și Iustinian cu suita pictate în mozaic, în bisericile San Apollinare nouvo și San Apollinare în Classe, clădiri dreptunghiulare, se găsesc picturi musivice în nava principală și în apside. Fără îndoială, pictura timpurie creștină s'a dezvoltat din relieful antic prin izolarea figurei în spațiul atmosferic, introducerea intervalului și a firidei. Clădind pe tradițiile ravenatice s'a dezvoltat opera măestrului grec Domenicos Theotocopulos, numit Grecul sau *Greco*, cel mai de seamă pictor de table în ulei al școlii bizantine. Născut în 1545 pe insula Creta, a trecut prin școala de pictură din Veneția. *Tizian* și *Tintoretto* au fost învățătorii lui. De aici a plecat la Roma, unde a studiat pe *Michelangelo*. În urmă s'a stabilit definitiv la Toledo, capitala Castiliei, unde a și murit în 11 Aprilie 1614. O tablă mică de lemn pictată în ulei, „Căsătoria Mariei”, se păstrează la Muzeul Național din București.

Odinioară se găseau în locuințe icoane sfinte pictate în ulei, nu chiar artistice, dar totuși într'o executare acceptabilă, cari înfrumșeau interiorul caselor burgheze. Toate acestea probleme au fost din nou luate în discuție decât la 15 Noemvrie 1925, s'a înființat școala de pictură din Cluj. Inaugurarea festivă a avut loc

Duminecă în 17 Ianuarie la ora 11 a. m. fiind prezenți dl ministru A. Lăpedatu, reprezentanții țărilor străine, autoritățile și intelectualitatea din Cluj.³⁾

Cu această ocazie P. S. Sa Episcopul Clujului *Ioan* a celebrat un serviciu divin, după care a binecuvântat noua instituțiune de cultură reclamată de necesitățile nouile ale Statului nostru. P. S. S'a spune, că interiorul casei Domnului devine atrăgător prin pictură, înălțând sufletul și întărind credința. Noua școală va trebui să devină un templu al culturii noastre naționale și luptătorii pentru acest ideal vor fi binecuvântați de Dumnezeu.

După câțiva alți oratori a vorbit dl *Alexandru Lăpedatu*, ministru cultelor și artelor, care a spus următoarele: „Creațiunea nouii instituțiuni de cultură artistică ce ia ființă în orașul nostru se datorește necesității de a se complecta organizațiunea învățământului special din acest centru de cultură națională și trebuinței de a se ține la îndemână fiilor acestei țări, acasă la dânsii, un mijloc de cultivare a aptitudinilor artistice, cu care mulți din ei sunt așa de bine înzestrați!”

„Nu mă îndoiesc, că în învățământul și în conștiința celor chemați a pune talentul și prăgătirea, munca și opera lor în serviciul nouii instituțiuni artistice clujene, stă fireasca năzuință, ca din modestul început de azi, să facă, treptat-treptat, un serios așezământ de cultură artistică. Pentru ca meritul ajungerii scopului dorit să-l aibă îndeosebi oamenii pământului acestuia, am ținut că noua Școală de arte frumoase să se încadreze cu puterii proprii, așa zicând indigene alese dintre tinerii cei mai distinși ce și-au cultivat și impus talentul lor prin studii și lucrări făcute în centrele artistice ale Apusului. Țin să exprim mulțumirile mele mai întâiu domnilor membrii ai Comitetului care a binevoit, la cererea mea, să ia asupra sa conducerea acestei școli — comitet în fruntea căruia stă hărbatul de inimă și pricepere, dl profesor universitar și senator *E. Racoviță*, să mulțumesc în al doilea loc, celor în mâinile cărora știu viitorul școlii, dlui director *Alex. Pop* și tinerilor săi colegi, și în fine, Primăriei orașului Cluj, care a oferit localul, luminat și încălzit pentru școală și care sunt încredințat, pe măsură ce școala se va desvolta și va reclama nouii jertfe,

¹⁾ Vezi „Infrățirea Românească”, Cluj. Anul II, No. 5.

²⁾ Alex. I. Odobescu, Opere complete. București, editura Cartea Românească.

va colabora cu Ministerul Artelor pentru satisfacerea lor“.

După inaugurarea școlii dl *Alexandru Pop*, directorul acestei școli s'a pronunțat față de un mare ziar din capitală despre principiile artistice cari îl vor conduce în activitatea lui ca dirigent a acestei școli. Pictorul ardelean a declarat cam următoarele:

Școlarii vor trebui să înlăture în primul rând greutățile tehnice a desemnului și picturii; până ce li se va da libertatea dezvoltării individuale. Acest învățământ riguros e necesar spre a studia pe de o parte amănunțit natura, pe de altă parte spre a studia tehnica și situl măștrilor vechi. Căci un talent fără școală temeinică ușor iese din matcă și se pierde în lumea mare a discuțiilor și părerilor artistice a timpului.

Examenele de admitere au avut loc în Ianuarie a. c. Au fost primiți în total 50 de elevi.

Aflu de bine a vorbi cu aceasta ocazie despre necesitatea fondării unei societăți pentru artă cu sediul în Cluj și cu scopul de a sprijini Școala de arte frumoase în așa fel, ca membrii, recrutați din intelectualitatea română, mai cu seamă preoțimea noastră, și din cercul artiștilor noștri, arhitecți, sculptori și pictori ardeleni, să strângă mijloacele necesare pentru construirea unei clădiri proprii, care va putea adăposti școala, precum și o galerie de pictură a măștrilor vechi și noi. O astfel de societate va putea edita și o revistă de specialitate, în care să se discute întrebări artistice, să se publice biografiile măștrilor și istoricul artei românești.

Victor P. Barcianu

Lupta pentru adevărata cultură românească

„Liga pentru Unitatea Culturală a Tuturor Românilor“, Secția Iași a lansat un **Apel-Program**, semnat de către Comitetul „Ligei“, care are în fruntea ei, ca președinte pe inimosul și nei-fricoșatul luptător naționalist *I. Găvănescu*. Acest nume e bine cunoscut în toate colțurile țării, unde palpită iubirea de neam și credință strămoșească. Reproducem, în întregime, acest apel, care ne umple de mândrie și de încredere pentru viitorul culturii noastre naționale. Iată și textul:

„Sunt unii cari au crezut și cred încă, poate, că rostul „Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“ a încetat odată cu realizarea unirii tuturor Românilor într'un singur stat național liber.

În realitate „Liga culturală“ deabia acum intră în rolul istoric indicat de înțelesul programatic al numelui său.

„Unitatea culturală“ era înainte un eufemism diplomatic pentru unitatea politică la care aspira, cu toate puterile lui, tot neamul românesc, fără să țină seamă că realizarea ei însemna răsturnarea alcătuirii interne a unor state puternice și ruperea unor convenții internaționale, dictate de interesele egoiste ale altora.

Astăzi, în România întregită și unită politiceste, „unitatea culturală“ este cerința reală supremă a clipei istorice, care impune neamului românesc datorii noi pentru conservarea lui între celelalte neamuri și pentru afirmarea lui în concertul lumii civilizate.

Unificarea culturală, în cadrul di-

rectivelor inspirate de geniul latinității noastre, nu se poate realiza decât pe baza unei culturi curat românești, capabile să se ridice în valoare la înălțimea oricărei culturi mondiale.

Iar crearea unei culturi românești superioare e stimulată, la rândul său, de intensitatea unității sufletești a neamului.

În împrejurările normale de viață națională, procesul acesta de constituire sufletească internă și de dezvoltare culturală s'ar îndeplini de sine, când mai repede, când mai încet, dar sigur.

Soarta a supus însă neamul românesc, și în această privință, la noi și grele încercări, semănând în calea evoluției lui probleme mari ce pun în primejdie îndeplinirea menirii lui istorice.

Vitregia trecutului a făcut ca, înăuntrul hotarelor poporului român să pătrundă mai multe neamuri străine, vorbind alte limbi, având alte credințe și obiceiuri, și cari, mândre de strămoșii lor și de trecutul lor, gravitează în mod fatal către alte culturi, și tot așa de fatal nu pot fi colaboratoare la crearea unei culturi românești, de care le desparte și le depărtează, chiar fără voia lor geniul rasei lor proprii.

În număr îngrijitor de mare, — 5 milioane, din cari 2 milioane Evrei, față de 12 milioane de Români, — și grămădiți mai ales în orașe, unde se făuresc armele culturii și directivele vieții publice, stăpânind izvoarele de bogăție și rezorturile vieții economice, și dominând prin majoritatea

lor numerică de aproape trei pătrimi din populație, elementul românesc de baștină, unii din ei au ajuns să devină majoritate chiar în instituțiile de cultură, de unde se recrutează clasa conducătoare și reprezentanții civilizației. Caracterul propriu, atât de ales, al geniului național românesc, este astfel direct și serios amenințat în condițiile lui de creație.

În aceste condiții, problema vitală ce se pune neamului românesc se prezintă sub două aspecte, cari formulează datorii supreme pentru orice conștiință românească și dictează „Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“ articolele de program cari fac rațiunea ei de a fi și legitimează necesitatea existenței ei.

1. *Datoria de construcție pozitivă*: să adune toate razele de lumină ale manifestărilor geniului național, concentrându-le într'un elaborarea unui sistem de cultură superioară, pentru unificarea armonică a sufletelor românești de pretutindeni: credințe, datini, formele particulare ale artei naționale în poezie, muzică, arhitectură, danțuri, costume, etc.

2. *Datoria preventivă, de apărare*, față de cauzele ce turbură creșterea firească a sufletului național și stânenesc crearea unei culturi proprii românești, în statul creat de poporul românesc, după suferințe și lupte istorice, pe pământul lui strămoșesc, pentru nevoile lui politice și culturale.

Pentru a împuțina aceste cauze, instinctul natural de conservare etnică și un sentiment elementar de dreptate cer, deocamdată dar imperios, un *minimum* de măsuri preventive.

1. Să se oprească cu desăvârșire năvala și așezarea în țară a străinilor:

2. Să se elimineze, în mod serios și real, toți străinii lipsiți de drepturi cetățenești și cari tind a prefăce o îngăduință de ședere provizorie în o așezare definitivă în țară.

3. Să se înfăptuiască în instituțiile de cultură proporționalizarea elementelor etnice în raport cu numărul populațiilor respective din cuprinsul țării.

Românii, cari nu-și închid sufletele în grijile personale ale zilei trecătoare și își pot înălța gândirea și conștiința până la răspunderea supremă a întemeierii unui viitor de dreptate pentru neamul lor, demn de gloria strămoșilor și de așteptările urmașilor, să vină în rândurile „Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“.

Recunoaștem oricărei națiuni drep-

tul de a fi deplin stăpână pe soarta ei, în statul ei propriu. Și nu înțelegem să se amestece nimeni în rândurile ei interne.

Dar invocăm și pentru neamul românesc același principiu de suveranitate deplină și vrem și pentru el același drept de a fi stăpân pe soarta lui, și de a realiza, în dezvoltarea lui firească, voința lui Dumnezeu înscrisă în legile naturii lui etnice.

Și nu admitem ca nimeni, sub nici un cuvânt, să-i pretindă a renunța la chemarea lui în lume. Orice principiu, în numele căruia i s'ar impune această sinucidere, e de mai înainte fals și insidios.

„Liga Culturală”, secția Iași, crede că e necesar și încă la timp să se afirme aceste credințe.

Destinul unui neam întreg o cere oricărui suflet, în care n'a pierit orice licărire de ideal, de dreptate și de înaltă umanitate.

Cronica scandaloasă

Cum în România nu s'a ridicat încă un Mussolini, care să suprima așa numita „cronică scandaloasă” și cum aceasta este la noi în floare, avem posibilitatea de a o studia în mod amănunțit.

Cu toate că această cronică scandaloasă e mult criticată și, cred eu, cu drept cuvânt, ea face totuși societății un serviciu de o importanță extraordinară. Dacă până acum se obișnuia celebra formulă: „cherchez la femme”, pentru a explica o crimă, sinucidere, scandal public, etc., atunci astăzi e mai corect: „cherchez l'indésirable”.

Urmărind știrile ce le aduc ziarele, fie din capitală, fie din provincie sau din străinătate, vom găsi sub rubrica întâmplărilor, o serie de fapte penibile, panamale, incidente, hoții, excrocherii, etc. și numai a rareori nu va figura un străin ca autor, complice sau instigator. Ar fi inutil să-mi illustrez afirmația cu exemple, căci oricine se poate ușor convinge despre adevăr, răsfoind gazetele.

Cronica scandaloasă, această școală a criminalității cum o numesc unii, care e incompatibilă cu demnitatea unei presei sănătoase și curate, se pune astfel în serviciul naționalismului, demascând ceata ipocriților periculoși. Culmea ironiei este însă faptul, că această demascare o fac în mod inconștient tocmai acei, cari

Pe baza acestui program, „Liga pentru Unitatea culturală a tuturor Românilor”, Secția Iași, în adunarea sa generală dela 1 Decembrie 1925, a ales, conform Statutelor un nou comitet, care s'a constituit precum urmează — în locul fostului Comitet, al cărui termen expirase:

Președinte **I. Gavanescu**, Vice-Președinți **General Gherculescu**, **C. V. Praja**, Secretar general, **Sever Zotta**, Casier, **Mihail Ionescu**, Membri: **O. Tafrali**, **C. Fedeleș**, *Pr. Cicerone Iordăchescu*, *Pr. Valeriu Iordăchescu*, *Pr. M. Vasiloschi*, **A. D. Brandia**, **C. Ifrim**, **Ilie Gârneață**, **Petru State**, **Elinor Usatiuc**.

N. R. Urâm noului Comitet și în special vrednicului ei președinte, cel mai desărsârșit succes în curajoasa activitate pentru realizarea mărețe i opere. Cu Dumnezeu înainte!

au tot interesul ca să ascundă anumite slăbiciuni și defecte morale ale compatrioților și coreligionarilor lor. (În acest scop a se vedea „anumita presă”).

Cronica scandaloasă are însă și mari desavantajii. Înainte de toate ne ponegrește țara în străinătate, care ne judecă după știrile ce i-le oferă ea. În rândul al doilea, ea este uneori un stimulent al criminalității. Aceste două consecințe pledează destul de elocvent pentru desființarea ei. Dictatorul Italiei știa prea bine de ce a pus capăt acestui șarpe veninos — el îi cunoștea primejdia în deajuns.

La noi opinia publică e încă prea orbită, prea desorientată. Ea nu vrea să vadă, că există în Statul nostru elemente, a căror loc e în altă parte și cari nu contribuie nici de cum la înflorirea țării. Va veni însă un timp, când cronică scandaloasă își va fi făcut datoria. Atunci o vom putea desființa fără ca să ne atragem bănuiala că voim să mușamalizăm scandalurile și crimele ce se întâmplă. Justiția n'are nevoie de această cronică, cu atât mai puțin însă o opinie publică conștientă.

Aurel Păcurariu
stud. în drept

Opera „Carității”

Rapoarte și statistici înspăimântătoare, cari desvăluiesc realitatea crudă și tristă, ne alarmează tot mai puternic asupra ravagiilor marelui flagel social al tuberculozei.

Serviciul sanitar al Statului, cu birocrațismul său searbăd și anacronic, păstrează o atitudine aproape indiferentă față de combaterea acestei molime. Iar molia bântuie neîncetat și seceră mii de victime — având ca prim rezultat o diminuare și o degenerescentă a capitalului uman național.

Însă ceea ce nu poate face Statul, care dispune de milioane, însă numai pentru automobile de minștrii și pentru înfundarea gurilor flămânde ale partizanilor electori, — o poate realiza inițiativa particulară.

Astfel un buchet de doamne nobile și generoase, din elita română a Clujului, au înjghebat o societate filantropică, care a primit numele simbolic și sugestiv de: „Caritatea”. Această societate și-a propus să aline durerile celor suferinzi, să le redea scumpa sănătate celor atinși de bacilul omorător al ftiziei.

În săptămâna trecută a avut loc adunarea generală al „Carității”, în mijlocul unei atmosfere de căldă serbătorire al înaltului sentiment umanitar, care știe să lupte pentru cei loviți de soarte, (iar nu să apere pe dușmanii ordinii sociale, așa cum o înțelege pseudo „umanitaristul” Kosta-Foru).

Dna *Olivia V. Deleu*, o femeie distinsă, cultă și energică, care de patru ani de zile conduce cu un zel neobosit și cu o pricepere neîntrecută opera salvatoare a „Carității”, — ne-a dezvoltat, în cadrul unei cuvântări luminoase, ticlăită numai din cuvinte de iubire și compătimire pentru ocrotiții ei suferinzi, — scopul, activitatea și planurile pentru viitor ale societății, prezidate de dânsa.

Reținem frumosul pasagiu din introducerea cuvântării, care ne arată scopul sublim și ideal al „Carității”:

„Societatea Caritatea având ca scop principal, lupta pentru salvarea tineretului atins de boala nemiloasă a tuberculozei ce bântuie în toate straturile societății, slăbind astfel vitalitatea Neamului nostru, noi conștiente de rolul, pe care femeia română îl are în organizația socială și a vieții de Stat național, ne-am pus toată străduința, ca să realizăm în limitele posibilităților dictate de greu-

fați materiale, — pe care le-am înfruntat însă cu întreaga noastră dragoste — idealul ce-l urmărim. Astăzi după războiul mondial, constatăm o slăbire a forțelor fizice, iar tuberculoza distruge în țara noastră an de an, după cum arată datele statistice, multe vieți tinere, cari ar fi fost destinate pentru munca de consolidare și progres a țării noastre întregite.

„În dorința de a contribui și noi, un grup de femei intelectuale, la marea operă a regenerării forțelor naționale, sub forma unei Societăți de binefacere, am început înainte cu 4 ani activitatea noastră, muncind aproape exclusiv la realizarea programului nostru care este: susținerea și dezvoltarea micului nostru sanator dela Colibița, unde trimitem an de an, copii, elevi, eleve a școalelor secundare, studenții ca să-și refacă sănătatea lor zdruncinată după greutățile anului școlar.“

După această introducere urmează o dare de seamă despre opera realizată până acum din partea „Carității“, mulțumită activității fecunde a comitetului ei. Ni se dă o descriere a sanatorului dela Colibița, care este un loc de 3 jugăre. și o casă de lemn cu 16 camere mari și mici, în mijlocul celei mai splendide naturi, înconjurată de un brădet ozonat, pe un platou admirabil și pitoresc, ferit prin situația sa de vânt, potrivit pentru un tratament în plin aer, având toată ziua razele ultraviolete ale soarelui, cari aduc vindecarea completă ocrotiților debilitați — pe lângă o supra alimentație bună.

După ce se arată mijloacele bănești restrânse, de cari dispune societatea și care fapt anchilozază dezvoltarea progresivă înscrisă în programul ei de activitate, — raportul dnei prezidente se sfârșește printr'o evocare recunoscătoare al donatorilor generoși, cari prin obolul lor nepretuit au ajutat opera „Carității“.

Remarcăm și subliniem încă odată faptul dureros, că Statul, care, cum am spus, are fonduri „secrete“ de milioane pentru risipă inutilă, — nu a crezut de cuviință să sprijinească, printr'o sumă alocată în bugetul Ministerului Sănătății Publice, opera desinteresată și rodnică a „Carității“.

Să sperăm, că această pasivitate, care izvoarește din indiferență sau ignoranță, egal de condamnable, — se va rupe în fața rezultatelor strălucite obținute deja până acum.

Căci sute de studenți și elevi fizici, sau debilitați, au plecat după

o cură de câteva luni la Colibița, aproape complect reconfortați.

Recunoștința lor vie și sinceră va compensa aceea, ce Statul nu poate sau nu vrea să dea. Ei vor servi „Caritatea“ cu propaganda lor, deșteptând interesul marelui public și determinându-l să ajute el pe cei nenorociți, servind astfel ca „un balsam alinător pe cea mai dureroasă rană a Națiunii“.

Sanitarius

O desmințire

Am primit la Redacție scrisoarea de mai jos, pe care o publicăm, din spirit de obiectivitate.

Onorată Redacție !

În baza legii și cu onoare Vă rog, să binevoiți a publica în prețuitul Dvoastre ziar următorul răspuns la calominierea apărută contra mea în Nr. 6/926 sub titlul „Primpretorul Antonie Ardelean vândut jidanilor“.

Este minciună ordinară afirmarea anonimului că tinerimea evreiască din Sănnicolaul-mare ar fi înființat sub patronajul meu o centurie de cercetași.

Da, mi s'a oferit comanda, dar am refuzat-o, pînându-le tinerilor în vedere, că nu se pot organiza fără înființarea asociației și aprobarea marelui legiuni; tot atunci le'am interzis activitatea, pe care o desfășurau ca grupă ori centurie pendintă de cohorta din Timișoara.

N'am cunoștință că cercetașii evrei sunt în activitate și adună bani. Dl anonim să facă arătare, dacă știe.

E drept, că am două decorații, dar primite pentru munca mea depusă în serviciul administrației grea aici la frontieră și nu cu ocazia încoronării etc., cum o zice anonimul.

Și de prezent administrez două plăși.

Da, am avere, dar am avut și înainte de războiu și dacă îmi va ajuta Dzeu voi mai câștiga, căci eu nu'mi beau, ori joc în cărți, câștigul.

Nu e drept, că părintele Fleșer mi-ar fi intentat proces, ci din contra eu dânsului.

Numele meu și pe timpurile lui Tuhtum a fost tot dr. Ardelean, ce dovedesc toate diplomele mele, și bucata de hârtie aici alăturată și rămasă din acel timp, când eram avocat.

Ca avocat am întreținut relații bune cu toate păturile societății din localitate, pe cari relații le țin și

acuma, așa și cu comerciantul Popper etc.

Prin purtarea mea corectă, afabilă și democratică am ajuns să fiu iubit, dar nu numai de străini, ci și de românașii noștri, cari ultimii îmi zic „Dl Toni.“

„Străinii nu'mi zic „Tóni bácsi“, afară de copiii mici și dl anonim, care se poate număra numai între copii și care e laș a-și semna, ce scrie.

Pentru a Vă arăta cum este indignat poporul de purtarea mea Vă transpun nește adrese aflate din întâmplare încă în sertarul mesei, și de cari am primit multe-multe.

Sum gata ori și când a măsură cu dl anonim în privința activității publice; să vedem, care face mai mult pentru popor, care jertfește mai mult pentru scopuri naționale culturale etc.

Sănnicolaul-Mare, la 7 Febr. 1926.

Dr. Antoniu Ardelean,
primpretor.

INFORMAȚIUNI

REDAȚIONALE

Dl Miron Șerb, student Acad. Com., este delegat, din partea Direcției Revistei, de-a face abonamente noi și de-a încasa abonamente, în restanță dela toți cetitorii noștri din întreaga Țară.

DELA L. A. N. C.

Mari întruniri ale L. A. N. C. în nordul Transilvaniei. În zilele de 3, 4 și 5 l. c. L. A. N. C. a ținut 3 mari întruniri în centrele Beclean, Reteag și Sintereag, pentru luminarea poporului în fața pericolului amenințator al jidovismului.

În fața a peste 200) țărani au vorbit dnii Dr. V. Roman, Dr. Titus Mălai, dl protopop Coste, dl Colonel Brândușa, dl Argintaru, vrednicul sătean Grigore Rusu care a venit cu steagul L. A. N. C. împreună cu un frumos grup de săteni Năsăudeni cu fanfara, stud. Th. Vidican, Lascu, B. Eremeiu și Ion Șerbu, cari au arătat că buruiana jidovismului se întinde peste întreagă țara distrugând totul.

Întregul popor care a ascultat vorbirile a fost însuflețit de frumoasele și sănătoasele idei propagate de membrii L. A. N. C. și ca semn de iubire și devotament pentru ideea națională au depus jurământul și s'au înscris câteva mii de săteni din comunele cari urmează în frunte cu

președinții: Beclean cu agent de legătură dl Chendrean; Bendi în frunte cu păr. Aug. Cheresteșiu preot; Cociu cu dl Iuliu Sonea, preot; Chiuza cu dl V. Rebreanu, preot; Coldeu cu dl Ion Leușteanu; Caiatul mic cu dl Grigore Mureșanu; Caiatul mare cu dl Simeon Țermure; Bidin cu dl Ion Maxim, preot; Cristeștii-Ciceului cu dl E. Meruțiu, preot; Florești cu dl Teodor Oprea, preot; Mălin cu dl V. Onighi, preot; Nușeni cu dl Ioan Boteanu, proto-pop; Rusul de jos cu dl P. Făgărășan, preot; Rusul de sus cu dl Ioan Naghi, preot; Odorheiu-Șieu cu dl T. Bocoșiu preot; Măluț cu dl V. Câmpan, preot; Mogoșmort cu dl Teodor Oprea, preot; Sfântu cu dl Ion Ciocan alui Andrei. Afară de acestea au mai fost satele următoare pe cari le rugăm să trimită de urgență numele președintelui ce și-l vor alege: Figa, Piatra, Canciu, Mihăiești, Ilișica, Ciceu Corabie, Hășmar, Bața, Jurjești, Spermezel, Săr-mădita, Agrișul de jos, Agrișul de sus, Braniștea, Cocin, Sita, Dobricul Mare și Săsarm.

Mulțumim și pe această cale muzicii din Năsăud care au înțeles să sărbătorească atât de frumos aceste întruniri, precum și dlor președinți pe cari îi rugăm să binevoiască a depune o muncă intensă pentru luminarea și deșteptarea țaranului român, iar după constituirea comitetului să ne trimeată un proces verbal de constituire cu numele tuturor membrilor.

STUDENTEȘTI

Greva studentească. După demersuri numeroase și infructuoase, Consiliul Uniunii Naționale a Studenților din România, a hotărât să proclame o grevă generală nelimitată, până la satisfacerea tuturor doleanțelor studentești, cuprinse în comunicatul oficial pe care-l reproducem într'un alt loc, din numărul de față. Ca urmare studentimea bucareșteană a intrat în grevă, abținându-se dela cursuri.

La Iași, studenții naționaliști, deasemeni, au aderat la grevă. Aici însă au avut loc mai multe incidente între studenții greviști și antigreviști. Cu toate acestea ținerea cursurilor a fost împiedecată.

La Cluj, studentimea deasemeni a aderat la grevă pe timp de 10 zile, după care termen greva se va prelungi fără limită, întru cât doleanțele nu vor fi soluționate.

INTERNE

Achitarea lui Urziceanu. Pe cât ne-a umplut cu bucurie și mândrie, pe atât ne-a găsit, așteptându-o liniștiți și siguri că ea se va împlini, — știrea achitării lui *Urziceanu*, studentul inimos și curajos al Universității din Iași, care a știut să apere, cu arma în mână, cinstea și demnitatea veneratului și adoratului său *Profesor A. C. Cuza*.

Ne bucurăm din inimă și ne mândrim cu drept cuvânt, văzând acest verdict unanim al Juraților din Iași, cari, prin cuvântul lor greu și apăsat, au dat o nouă dovadă că în Țara Românească tot creștinul este îndreptățit să se apere față de jidanii criminali, atunci când aceștia ne atacă siguranța vieții și a cinstei noastre românești.

*

„Numerus clausus“ în barou. „Universul“ ne aduce îmbucurătoare veste că avocații baroului din Iași au cerut, printr'o petiție documentată, introducerea lui „*numerus clausus*“, ca criteriu de selecțiune la admiterea în barou.

De fapt nicăeri nu este mai mare pericolul jidovesc decât tocmai în barou, căci jidanii, pătrunși odată aici, se cufărăsc, pe urmă, în politică, punând mâna pe toate posturile importante ale vieții de Stat. Cel mai clasic exemplu ni-l servește Leon Blum și Abraham Schrameck, cei doi corifei ai judeo-socialismului francez.

De aceia reacțiunea spontană și impunătoare al apărătorilor prestigiului barei, cari sunt pătrunși de idealism și de iubire de neam, — este cât se poate de bine venită.

Exemplul lor ar trebui să fie urmat de către toate ramurile profesiunilor libere, pentru a pune odată stavilă puhoiului pernicios al jidanilor.

*

Cine este încredințat cu paza ordinii în Maramureș. Cetim în „Gazeta Maramureșului“ următoarea notiță:

„Ne jidovim, noi maramureșenii într'atâta încât se află chiar în tabăra apărătorilor și executorilor legii, ce sunt jandarmii, filosemiți, jidoviți. Așa stau lucrurile la postul de jandarmi din Borșa unde este șef *Roman*, care are soție o *evreică*. *Copii umblă la școala evreiască*, de vorbit vorbesc *numai jidovește*, iar dacă do-rești să-i auzi și românește le dai câteva parale, atunci deschid gura

pentru graiul românesc. *Săracule Maramurăș, ai ajuns pe mâna Evreilor!*“

Până aici informația tristă, dar caracteristică a ziarului maramureșean. Ea ne edifică despre starea letargică, în care a decăzut conștiința națională a românilor din plaiurile maramureșene. Și când te gândești că acest jandarm, cu numele căruia am fost nevoiți să necinstim coloanele revistei noastre, reproducându-l, — este chemat să apere prestigiul și demnitatea statului român! Iată unde am ajuns!

Aducem acest caz la cunoștința Comandantului Brigăzii de Jandarmi din Cluj, rugându-l să ia măsuri grabnice pentru îndepărtarea nevrednicului șef de post din Borșa, care, pentru totdeauna, va murdări, cu pata de rușine a numelui său, autoritatea și cinstea Corpului Jandarmeriei.

*

Falsurile unui matriculant jidan din Maramureș. Cetim, tot în „Gazeta Maramureșului“ următoarea informație autentică:

Ștanberger Ludóvic este numele matriculantului evreesc din *Bocicoiul-Mare*, care este acuzat că a dat *nenumerate extrase matriculare false tuturor evreilor cari au cerut pentru a fi încetățeniți sau cari au avut nevoie de ele pentru a primi pașaport pentru America*. Cazul este în cercetarea d. judecător de instrucție și până la resolvirea acestei chestiuni sau ridicat toate matriculele evrești din *Bocicoiul-Mare*. Câtă șarlătenie și imoralitate omernească dela astfel de ființă nici nu-și poate închipui omul.

Iată dar, cum lucrează jidanul pentru încetățenirea puhoiului consăngenilor săi, scurs, aici, în Țara înconștientă, a României, din toate unghiurile Galiției și a Poloniei. Nu se impune oare o reacțiune?

*

Pentru organizatorii „Arcășiei“. Dl S. Florescu, inimosul căpitan al arcășiei din Vatra-Dornei, ne roagă să aducem la cunoștința cetitorilor noștri că întreagă sa corespondență, atât cu caracter antisemit, cât și cea particulară, i-a fost confiscată de către autorități, pe motivul că ar face propagandă antisemită și că ar fi făcut mai multe sfintiri de steaguri ale L. A. N. C. Roagă, deci pe toți domnii, cari i-au scris și i-au cerut informații relativ la organizația arcășească și nu au primit răspuns, să-i mai scrie încă odată pentru ca să le poată răspunde tuturor.

Notăm că jandarmul jidovit, care a făcut această confiscare, a fost dat în judecată pentru abuz de putere.

*

Ce se petrece la Spitalul Militar din Cluj În săptămâna trecută, unul dintre membrii devotați ai L. A. N. C., trecând prin str. N. Iorga, a găsit un teanc de acte, pe care le-a adus la sediul Ligii. Căutându-le, cu atenție, am descoperit din ele unele lucruri foarte interesante. Ele constituiesc copiile legalizate, cu stampila Comandurii Pieței din Cluj, ale unor declarații, semnate de către mai mulți ofițeri și civili. Din ele reiese tristul și durerosul fapt că doi medici militari dela Spitalul Garnizoanei din Cluj, anume Med. Căpitani dr *Glăvan* și *Apostol* au eliberat pe un soldat jidan cu numele *Sama Rosenberg*, trimis la acel spital ca bolnav de piept pentru reformare. Fiind „bolnavul” sănătos tun, l’au lăsat să iasă din spital, unde contă ca bolnav, pentru ca să-și continue, în oraș, meseria de vânzător la prăvălia de instrumente medicale „Aesculap”. În schimb jidanul a dat o grasă recompensă medicilor, cari l’au ajutat să se sustragă în mod fraudulos dela serviciul militar.

Atât reiese din aceste acte redactate de către ofițerul de poliție judiciară militară. Originalul lor probabil că s’a trimis l’a Consiliul de Războiu, care va avea să judece acest proces, ce ne desvăluie o nouă lătură a ticăloșiei jidovești și a coruptibilității românilor jidoviți.

Ținem actele găsite la dispoziția proprietarului lor care le-a pierdut și care pare a fi, după cum reiese din mențiunea de pe ele un anumit med. cpt. *Marin Ionescu*; acesta le poate ridica, dela Redacția noastră, ori când pe lângă convenita legitimare.

Asupra acestui fapt vom mai reveni.

*

O întrebare dlui dr V. Motogna directorul liceului de băieți din Dej. Lumea românească de bună seamă nu poate să primească decât cu însuflețire ilustratele cu „Avram Iancu” și cu „Andrieu Mureșianu” și să sprijine cu obolul lor cumpărându-le pentru căminul băieților. Ce scârbă însă trebuie să simțească românul când alături de ilustrate dă de apelul (chemarea) dlui Motogna tipărit la jidanul „Bernat” Cluj. Se poate că s’a tipărit ieftin la Bernat, dar nu putem crede că la o tipografie românească din Cluj — și slava domnului sânt destule — nu s’ar fi tipărit cu acelaș preț sau chiar în cinste luându-se în seamă scopul

frumos. Dlor directori, secretari și șefi din slujbile statului român sântei rugați să căscați ochii mai bine unde trăiți, din a cui bani, de unde aveți obârșia, pentru cine aveți datoria să munciți și să nu vă faceți de răs de tot ce-i al nostru. Prea din cale afară ne-am săturat de umbrele internaționale fără vlagă și fără țintă și cari se șocotesc lucru mare.

*

Bogdan-Duică și Mussolini despre Liga Națiunilor. Profesorul Bogdan-Duică, șeful „organizației” țărăniște din Cluj, a atacat, acum câteva zile, dela catedră, greva studentească și mișcarea național creștină a dlui Cuza; totatunci s’a pronunțat — cu vasta Dsale competență — și despre importanța și viitorul Ligii Națiunilor. Imensul politician, tovarășul drului Lupu și a lui Adolf Stern și fostul autor al „Jidanilor pământeni și subpământeni”, a spus că politica școlară a dlui Ministru Anghelescu, are tendințe cât se poate de naționaliste, însă ea ar fi paralizată de către domnul Ministru Duca, presionat din partea diplomației streine. Și aici intervine marele factor determinant, care este Liga Națiunilor. Aceasta Ligă, zice dl Bogdan-Duică, nu are încă azi o influență prea mare, însă *în curând va veni vremea când toate statele nu vor putea lucra decât conform legilor, statutelor și regulamentelor, elaborate de către Liga Națiunilor.*

Până aici glasul profetic al domnului Duică.

În schimb aflăm că, în Roma, răspunzând la un articol în care Lloyd George, îl desemna pe Mussolini ca conducător al conjurației internaționale contra Ligei Națiunilor, ziarul „Tribuna” spune: „*Nici n’a fost nevoie de o conjurație deoarece Liga și așa este paralizată. Forțele sociale sunt mai puternice decât formele ireale ale democrației.*”

Asta este opinia separată a dlui Mussolini față de verdictul dlui Bogdan-Duică. Acum ne întrebăm că oare cine are mai mare dreptate: *Mussolini* sau . . . dl *Duică*?

EXTERNE

Până unde pot merge pretențiile jidovești. Citim în „Jüdische Presszentrale Zürich” Nr. de 1 Ianuarie. 1926 următoarea informație:

„*La intervenția deputatului agudist Kirschbraun guvernul polonez a ho-*

tărât să plătească mâncarea în bani soldaților jidani, cari voesc să mănânce „Kușer”. Soldaților jidani li s’a dat voie să poată lua masa în oraș când voesc să mănânce „cușer”. Iată halul în care a ajuns Polonia terorizată de Jidani! Iată până unde se poate aluneca, domnilor politicieni români, când începeți a deschide poarta concesiilor în favoarea Jidanilor! Iată cum sub pretextul religie: mozaice care impune o anumită mâncare se poate introduce elementul disoluției în armată. Vă întreb domnii mei: această diferențiere tot mai pronunțată, ce ne-o pretind Jidanii cari ne amenință cu Liga Națiunilor pusă în serviciul lor, este de natură a ne apropia de rasa disolvantă și parazită ori a ne deschide ochii asupra faptului că găzduim un element strein ireductibil și etern inasimilabil?

Sociologul Gusti printre alții are cuvântul.

*

Lupta contra jidanilor bolșevici din Egipt. Jidanii au încercat să cucerească Egiptul cu ajutorul principiilor demagogiei roșii; autoritățile vigilente însă au descoperit, încă la timp, această conspirație și au dispus arestarea conducătorilor jidani. Tovarășii Chajim Weiss, Șmühle, Kohn, Rosenthal și ceilalți consorți, au fost condamnați parte la muncă silnică, parte la pedepse corecționale. „Cu acești bolșevici imigrați din Rusia ar fi trebuit să se facă un proces mai scurt” — zice revista „Weltkampf” din care reproducem știrea aceasta (27 Heft, März 1926, p. 132). — Este de remarcat însă că după terminarea desbatărilor acestui proces, asistența din sală a vroit să lynchese pe conspiratorii jidani și poliția numai, pe lângă încordate sfertări, a reușit să-i scape de furia mulțimii.

Iată cum se trezește și poporul egiptean la realitate și cum știe să reacționeze față de lepra jidovească!

SPORTIVE

Universitatea—Hagibor 4:0. În zilele trecute a avut loc în arena sportivă din Cluj, match-ul de fotbal între echipele „Universitatea și „Hagibor”. Echipa românească a studenților noștri a reușit o strălucită victorie asupra echipei sioniste, pe care a distrus-o complet. Superioritatea desăvârșită a jocului românesc s’a impus triumfător în fața jidanașilor, cari numai din cauza norocului lor nu au suferit o înfrângere și mai catastrofală,